

# ТЕХНОЛОГИЯ

## 2

Китоби дарсӣ барои донишомӯзони синфи 2-юми  
мактабҳои таълими миёнаи умумӣ

Вазорати таълими халқи Ҷумҳурии Ўзбекистон ба нашр  
тавсия намудааст

ТОШКАНД – 2021

UO'K 37.016:331(075.3)

КВК 74.263уа72

Т 11

Мураттибон:

Ҳамроқул Санақулов, Дилфуза Абдиева

Муқарризон:

- Х. Ш. Қодиров** – дотсенти Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тошканд, доктори илмҳои педагогӣ;
- С.Б Умаров** – дотсенти Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тошканд, номзади илмҳои педагогӣ;
- З.А.Насруллаева** – омӯзгори фанни технологияи мактаби таълими миёнаи умумии рақами 322-юми ноҳияи Сергелии шаҳри Тошканд.

Технология, синфи 2 [Матн]: китоби дарсӣ / Х. Р. Санақулов, Д. Х. Абдиева.  
– Тошканд: Маркази таълими Республика, 2021. - 80 саҳ.

### Аломатҳои шартӣ



— савол



— супориш



— дар хотир доред



— мустақилона иҷро кунед

**SCAN ME**  
TO GET TO DIGITAL RESOURCES  
[http:// ...TOJIK TILIDA](http://...TOJIK TILIDA)



**DIQQAT!**

Darslikni to'ldiruvchi raqamli tashkil etuvchilarga o'tish uchun QR kod yoki veb saytdan foydalaning.

**dr.rtm.uz**

Аз ҳисоби маблағҳои Бунёди мақсадноки китоби Республика чоп шудааст.

# МУНДАРИҶА

<b>Дарси 1</b>	Инсон ва технология ..... 6	<b>Дарси 16</b>	Тайёр кардани ниқоб барои идҳо ..... 38
<b>Дарси 2</b>	Воситаҳои технологӣ ..... 8	<b>Дарсҳои 17–18</b>	Устои ҳунарманд. Ғоя ва ихтироъ ..... 41
<b>Дарси 3</b>	Тайёр намудани апликацияи ҳаҷмдор дар мавзӯи “Намуди дарахтони тирамоҳӣ” ..... 12	<b>Дарси 19</b>	Сохтани шакли чиҳозҳои хона ва тартиб додани композитсия ..... 44
<b>Дарси 4</b>	“Гулҳои тирамоҳӣ”. Сохтани шакли гулҳо аз тухмиҳо ..... 16	<b>Дарси 20</b>	Ҷараёни технологӣ ва марҳилаҳои он .... 47
<b>Дарси 5</b>	“Маҳсулотҳои полизӣ”. Сохтани шакли каду аз тухмиҳо ..... 18	<b>Дарси 21</b>	Чен кардан ва ба нақша гирифтани ..... 50
<b>Дарси 6</b>	Сохтани шакли ҳайвонот аз маводи табиӣ ..... 19	<b>Дарси 22</b>	Сохтани бозичаҳои ҳаҷмдори ҳаракаткунанда ..... 54
<b>Дарси 7</b>	Сохтани қаҳрамонҳои афсонавӣ бо услуби мозаика ..... 21	<b>Дарсҳои 23–24</b>	Сохтани мошини боркашони ҳаракаткунанда ..... 57
<b>Дарси 8</b>	Кори назоратии 1. Сохтани шакли моҳии тиллоӣ ..... 22	<b>Дарси 25</b>	Сохтани тарҳи дучарха (велосипед) аз қоғаз ..... 61
<b>Дарси 9</b>	Сохтани нақш бо усули апликация аз қоғаз ..... 24	<b>Дарси 26</b>	Кори назоратии 3. Коркарди композитсия бо номи “Чорроҳа” бо усули апликация ..... 63
<b>Дарси 10</b>	Сохтани шаклҳои сангпушт ва гунҷишк бо усули апликацияи ҳаҷмдор аз қоғаз ..... 27	<b>Дарсҳои 27–28.</b>	Сохтани нақлиёти ҳаракаткунандаи ҳавоӣ (тайёра, чархбол) ..... 65
<b>Дарсҳои 11–12</b>	Квиллинг - ҳаёлотӣ бепоён. Сохтани гулҳо, ҳайвонот, паррандагон ва шаклҳои дигар бо усули квиллинг ..... 28	<b>Дарсҳои 29–30</b>	Сохтани ашёҳои гуногун аз дискҳои CD ..... 68
<b>Дарси 13</b>	Тарҳсозии қоғаз ва сохтани шакли пандаи ҳаҷмдор ..... 30	<b>Дарсҳои 31–32</b>	Сохтани тўхтаҳо аз маводи полимерӣ ..... 70
<b>Дарси 14</b>	“Салтанати зеробӣ”. Сохтани аквариум бо усули апликацияи ҳаҷмдор. Кори ҷамоавӣ ..... 32	<b>Дарси 33</b>	Кори назоратии 4. Сохтани шакли паррандаи Ҳумо ..... 73
<b>Дарси 15</b>	Кори назоратии 2. Тайёр кардани табриқномаи андозадори солинавӣ ..... 35	<b>Дарси 34</b>	Тайёр кардани гулдастаи ҳаҷмдор бо усули апликация ..... 75
			Супоришҳо доир ба мавзӯҳои гузашта ..... 77

# МУҚАДДИМА

## Донишомӯзи азиз!

Шумо дар синфи 1-ум дар дарси “Технология” дар бораи намунаҳои корҳои бо меҳнати дастӣ иҷрошаванда, аз асбобҳои меҳнатӣ дуруст истифода бурдан ва ба қоидаҳои бехатарӣ риоя намуданро омӯхтед.

Акнун шумо дар синфи 2-юм аз қоғаз, картон ва маводи гуногуни табиӣ сохтани шаклҳои гуногуни иҷро намуданашон мураккаб ва бисёрмарҳила, бозичаҳои ороишӣ, намуна ва тарҳсозиро меомӯзед.

Дар натиҷаи иҷро намудани корҳои амалӣ ба шумо малакаҳои барои ба кори худ дар муносибати эҷодкорона ва бомасъулият будан, аз маводи корӣ дуруст ва бомавқеъ истифода бурдан ташаккул меёбад. Инчунин, бо ёрии китоби дарсӣ бо маълумоти дар бораи соҳибони касбҳо ва касбу ҳунарҳои гуногун аз наздик шинос мешавед.

Намунаҳои кори дар саҳифаҳои китоби дарсӣ овардашударо зебо ва хушсифат иҷро намуданатон лозим. Инчунин, барои ба саволу супоришҳо ҷавоб ёфтани, ба маслиҳати омӯзгоратон, кӯмаки падару модаратон ва ба донишҳои эҷодии худатон такя намуданатон зарур аст.

Донишомӯзи азиз! Барои аз китоби дарсӣ самаранок истифода бурдан, ба корҳои амалӣ муносибати эҷодкорона намудан, супориш ва корҳои мустақилонро дуруст иҷро намудан кӯшиш кунед.

*Муаллифон*



# БОБИ I. ТЕХНОЛОГИЯ ВА ВОСИТАҶОИ ТЕХНОЛОГӢ

## Дарси 1



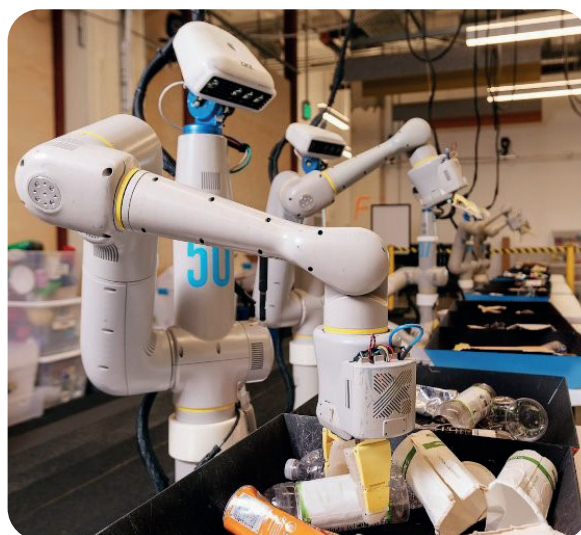
Инсон ва технология



## Дарси 2



Воситаҳои технологӣ



## Дарси 1. ИНСОН ВА ТЕХНОЛОГИЯ

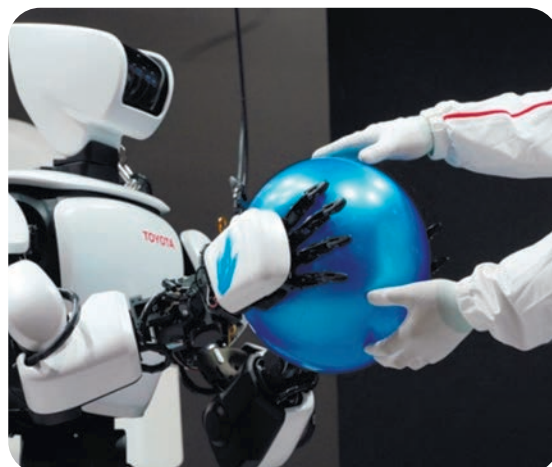
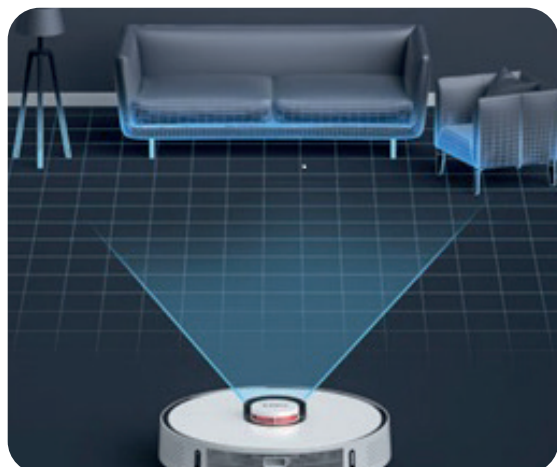


### Донишомӯзони азиз!

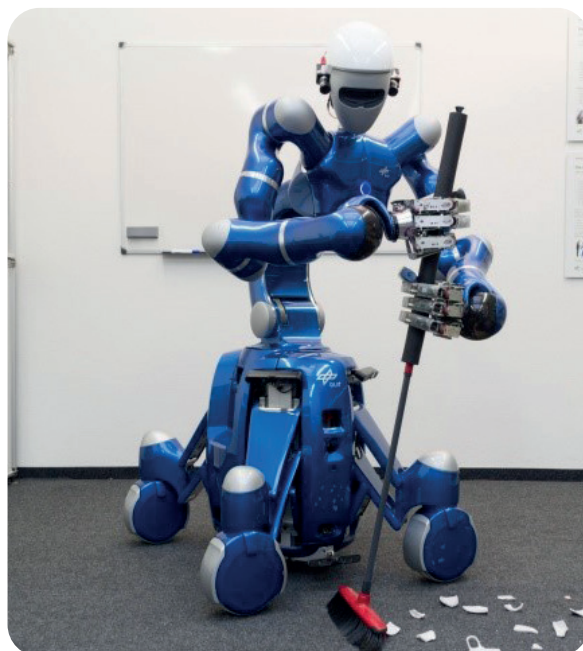
Мошинҳо ва технологияҳои меҳнати одамонро сабуккунандаи интеллектуалӣ ихтироъ карда мешаванд.



Расмҳоро бодикқат мушоҳида кунед ва омӯzed.  
Алоқамандии байни инсон ва технологияро шарҳ диҳед.

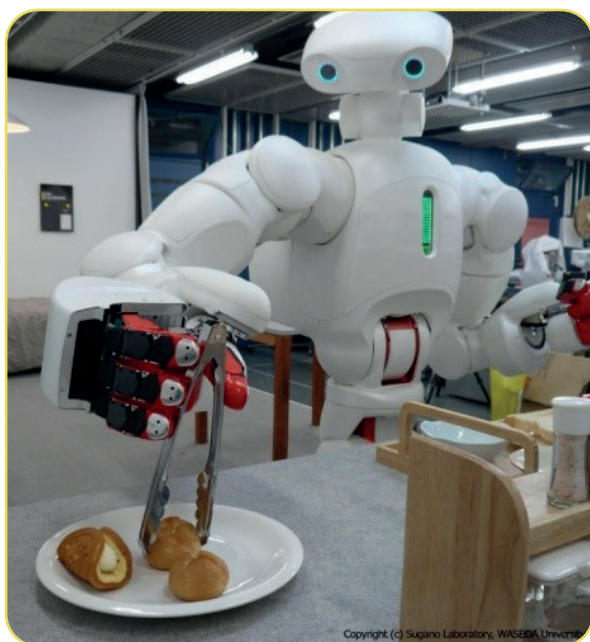






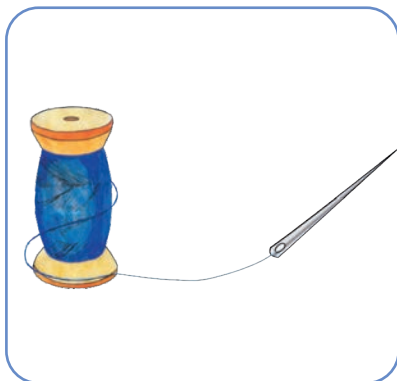
## Дар хотир доред

Калиди ихтироъ - таҷриба ва дониш аст.  
Барои таҷриба гузаронидан ва ба натиҷаи  
дилхоҳ сазовор шудан, омӯхтан ва ҷустуҷӯ  
кардан лозим.



## Дарси 2. ВОСИТАҲОИ ТЕХНОЛОГИ

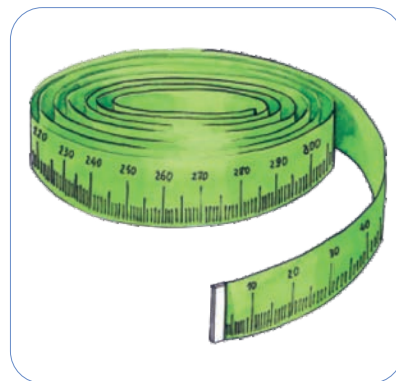
### Асбобҳои кори меҳнати дастӣ



Сўзан ва ришта



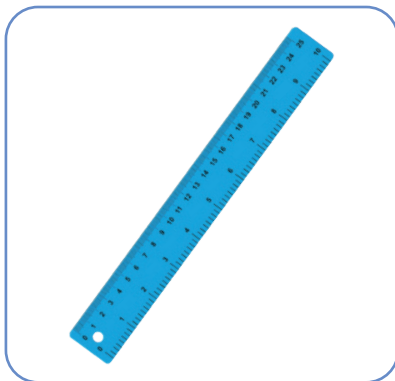
Қаламҳои ранга



Тасмаи ченкунӣ



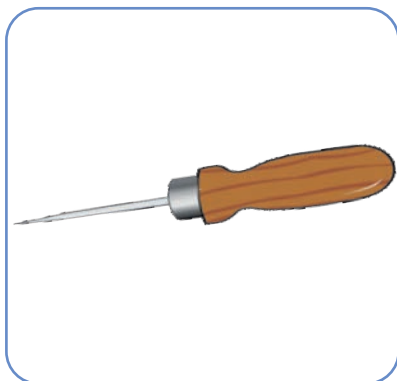
Ангуштвона



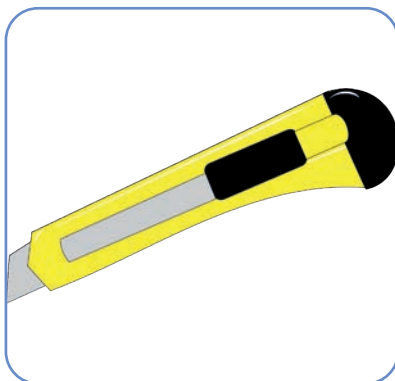
Хаткашак



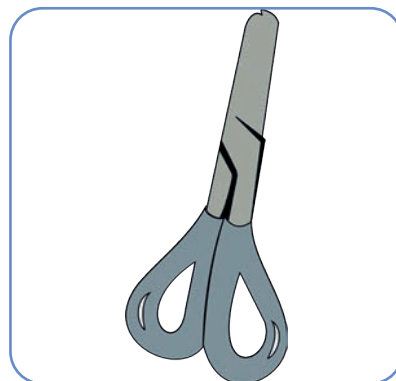
Паргор



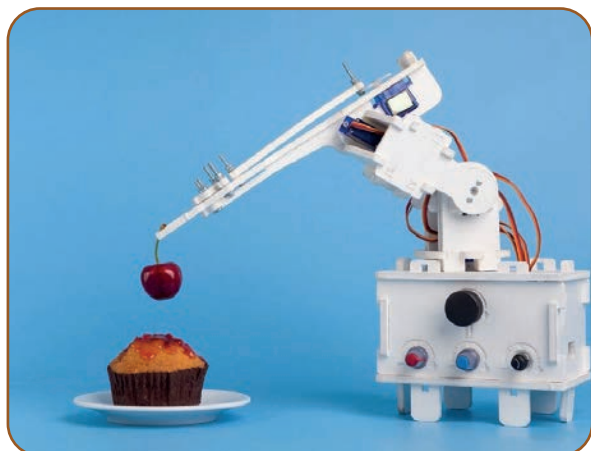
Бигиз (дирафш)



Кордчай махсус



Қайчӣ



Корҳои дар робототехника иҷрошавандаро омӯзед.



Роботҳо барои чӣ лозиманд?

## Намунаҳо аз воситаҳои технологӣ





## ҚОИДАҲОИ ИСТИФОДАБАРӢ АЗ ТАҶҲИЗОТИ КОРӢ

### ҚОИДАҲОИ ИСТИФОДАБАРӢ АЗ ҚАЙЧӢ

1. Қайчиро дар ҷойи муайян кардашуда, дар ҳолати муайян нигоҳ доред.
2. Нӯги қайчиро ба боло нигаронида кор накунед.
3. Қайчиро пас аз истифода карданатон дар ҳолати кушода нагузоред.
4. Қайчиро ҳангоми роҳгардӣ истифода набаред.
5. Қайчиро фақат дар ҳолати пӯшида аз нӯгаш даст гирифта ба дӯстатон диҳед.
6. Ҳангоми истифода бурдани қайчӣ самти хати бурриш ва ангуштони дасти чапи маводро даст гирифта истодаро нигоҳ карда истед.
7. Қайчи корношоямро истифода набаред, онро ба омӯзгоратон супоред.

### ҚОИДАҲОИ ИСТИФОДАБАРӢ АЗ БИГИЗ (ДИРАФШ)

1. Дар вақти бо бигиз кор карданатон ба ёрии омӯзгор ё падару модаратон таъя кунед.
2. Бигизро худатон истифода набаред.
3. Ҷисмҳои саҳти сатҳаш ҳамвор ва лағжандаро бо бигиз сӯроҳ накунед.
4. Ашёи сӯроҳкунандаро ба дастатон нагиред, онро ба миз ё зери чизи вазнин гузошта сӯроҳ кунед.

### ҚОИДАҲОИ КОРБАРӢ БО КОРДИ МАХСУСИ КОРӢ

1. Аз корди махсус бо ёрии омӯзгор истифода баред.
2. Корди махсусро мувофиқи нишондоди омӯзгоратон истифода баред ва ҳангоми буридан саҳт паҳш накунед.

### ҚОИДАҲОИ КОРБАРӢ БО СӢЗАН

1. Пас аз истифода бурдани сӯзан, онро ба болишти махсус халонда монед.
2. Сӯзанро ҳеҷ гоҳ ба даҳонатон наандозед.
3. Сӯзанҳои зиёдатиरो дар зарфи махсуси сӯзангузор нигоҳ доред.

## БОБИ II. ТАРҲСОЗЇ ВА СОХТ (КОНСТРУКЦИЯ)-И ТЕХНИКЇ

### Дарси 3



Тайёр намудани  
аппликатсияи ҳаҷмдор  
дар мавзӯи “Намуди  
дарахтони тирамоҳӣ”

### Дарси 8



Кори назорати 1.  
Сохтани шакли моҳи  
тиллой

### Дарси 4



“Гулҳои тирамоҳӣ”.  
Сохтани шакли гулҳо  
аз тухмиҳо

### Дарси 9



Сохтани нақш бо усули  
аппликатсия аз қоғаз

### Дарси 5



“Маҳсулотҳои полизӣ”.  
Сохтани шакли каду  
аз тухмиҳо

### Дарси 10



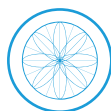
Сохтани шаклҳои  
сангпӯшт ва гунҷишк  
бо усули аппликатсияи  
ҳаҷмдор аз қоғаз

### Дарси 6



Сохтани шакли ҳайвонот  
аз маводи табиӣ

### Дарсҳои 11-12



Квиллинг - ҳаёлот  
бепоён. Сохтани гулҳо,  
ҳайвонот, паррандагон  
ва шаклҳои дигар бо  
усули квиллинг

### Дарси 7



Сохтани қаҳрамонҳои  
афсонавӣ бо услуби  
мозаика

Дарси 3.

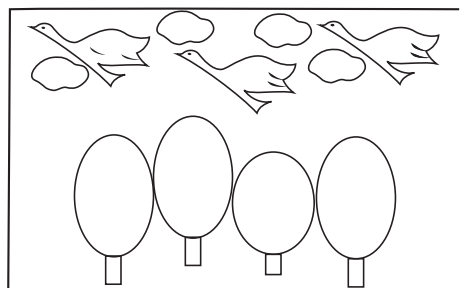
ТАЙЁР НАМУДАНИ  
АППЛИКАТСИЯИ ҲАҶМДОР ДАР  
МАВЗЎИ “НАМУДИ ДАРАХТОНИ  
ТИРАМОҲӢ”

Дар хотир доред

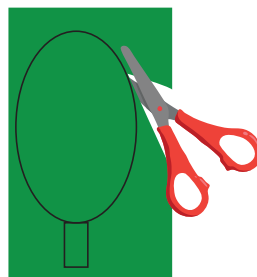


Майдоне, ки дар он дарахтони мевадор  
шинонда шудааст, “ боғ ” ном дорад. Майдоне,  
ки дарахтони бемева мерӯянд, ҷангал ба  
ҳисоб меравад.

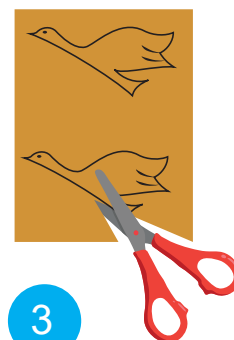
Манзараи фасли тирамохро аз коғаз якҷоя  
месозем



1



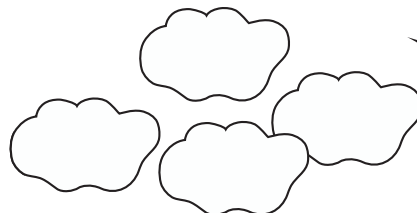
2



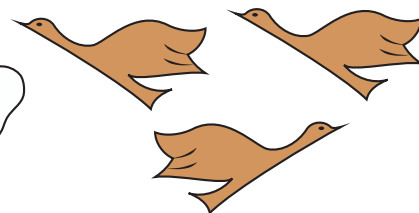
3



4



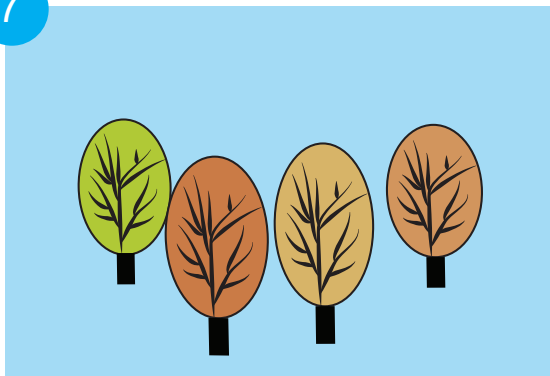
5



6



7



8



9



10



Манзараи табиатро бо усули аппликатсия мустақилона созед.



## Чангалбон

Чангалбон соҳиби касбест, ки табиати чангалро муҳофизат мекунад. Вазифаи чангалбон дарахтонро посбонӣ кардан ва олами ҳайвоноти дар он ҷо зиндагикунандаро нигоҳубин намудан ва аз зиёд кардани шумораи онҳо иборат мебошад.

Чангалҳо шуши кураи Замин ба ҳисоб рафта, барои нафасгирии мавҷудоти зинда оксиген ҳосил мекунанд.

Маҳсулоти чӯбии аз дарахтони чангал сохта шуда, асосан дар сохтмони хонаҳо ва сохтани мебел истифода мешаванд.

## Дар хотир доред

Чангалбон донад, чангал-Ҳавои соф, дармон аст, Тахта, ширеш ва коғаз Бойгонии бемисл ҳаст.

## Дуредгар

Соҳиби ҳунаре, ки бо чӯб сару кор мекунад. Дуредгарон аз қадим дар байни халқ ҳурмат пайдо кардаанд, зеро онҳо ҳамеша дар хидмати мардум будаанд ва ҳастанд.





Аз баргҳои фасли тирамоҳӣ композитсия созад.  
Пеш аз оғози кор баргҳоро тоза намуда хушк карда  
гиред.



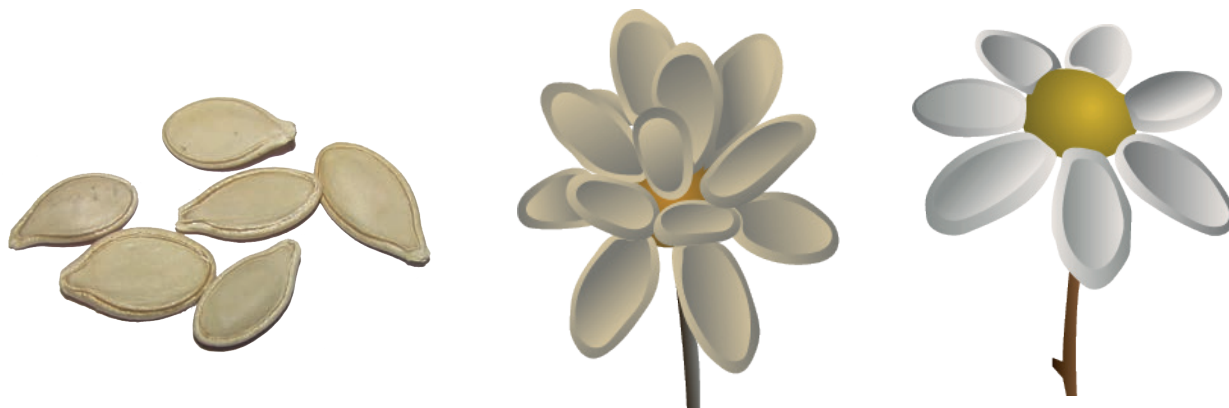


Дарси 4.

## “ГУЛҲОИ ТИРАМОҲЇ”. СОХТАНИ ШАКЛИ ГУЛҲО АЗ ТУХМИҲО

Таҷҳизоти зарурӣ:

қайчӣ, ширеш, барги дарахтони гуногун ва тухми онҳо.



Аз тухмиҳо бо пайдарпай шакли гулро созад.





**Савол:**



Дар фасли тирамоҳ ҳамаи маҳсулотҳои полизӣ ҷамъоварӣ карда мешаванд. Оё шумо номи соҳибони касбе, ки онҳоро парвариш кардаанд, медонед?



Номи соҳибони касбу ҳунарро ёбед.

ф	а	с	ф	ш	с	а
п	д	е	ҳ	қ	о	н
с	д	с	ф	д	п	д
а	г	у	л	к	о	р
ф	д	ф	ш	п	ш	с
п	а	ш	д	о	ф	и



Намудҳои мевачоти дар фасли тирамоҳ пазандаро номбар кунед.

**МЕҲНАТ**

*Агар усто кор кунад,  
Танбал гурезад ҳар бор.  
Меҳнат - роҳат, аст донӣ,  
Сидқан иҷро кунӣ кор.*

*Д. Иқонӣ*

# “МАҲСУЛОТҲОИ ПОЛИЗӢ”. Дарси 5. СОХТАНИ ШАКЛИ КАДУ АЗ ТУХМИҲО



## Аз тухмиҲо барои сохтани шакли каду кушиш кунед



## Аз тухмиҲо шакли каду ро созед

Каду барои саломатии инсон маҳсулоти зарурӣ ба ҳисоб меравад.

Дарси 6.

## СОХТАНИ ШАКЛИ ҲАЙВОНОТ АЗ МАВОДИ ТАБИЙ

Таҷҳизоти зарурӣ:

қайчӣ, барг, ширеш, қалам ва хаткашак.



Аз баргҳо шаклҳои гуногуни ҳайвонот ва паррандаҳоро созад.





## Моҳишинос олами зерибиро меомӯзад.

*Хелҳои моҳӣ қиёс,  
Мекунад моҳишинос.  
Гузаронад тадқиқот,  
Ҷамъ месозад маълумот.*

*Хулоса мебарорад,  
Доир ба моҳӣ донад:  
Намуди нодиртарин,  
Сири ҳаракатро бин.*

*Дар салтанати обҳо,  
Кадам намуде дорад.  
Кучо меравад тӯда,  
Шино карда бигзарад.*

**К. Турдиева**

## Композитсияи моҳии дар аквариум бударо аз баргҳо созед





Дарси 7.

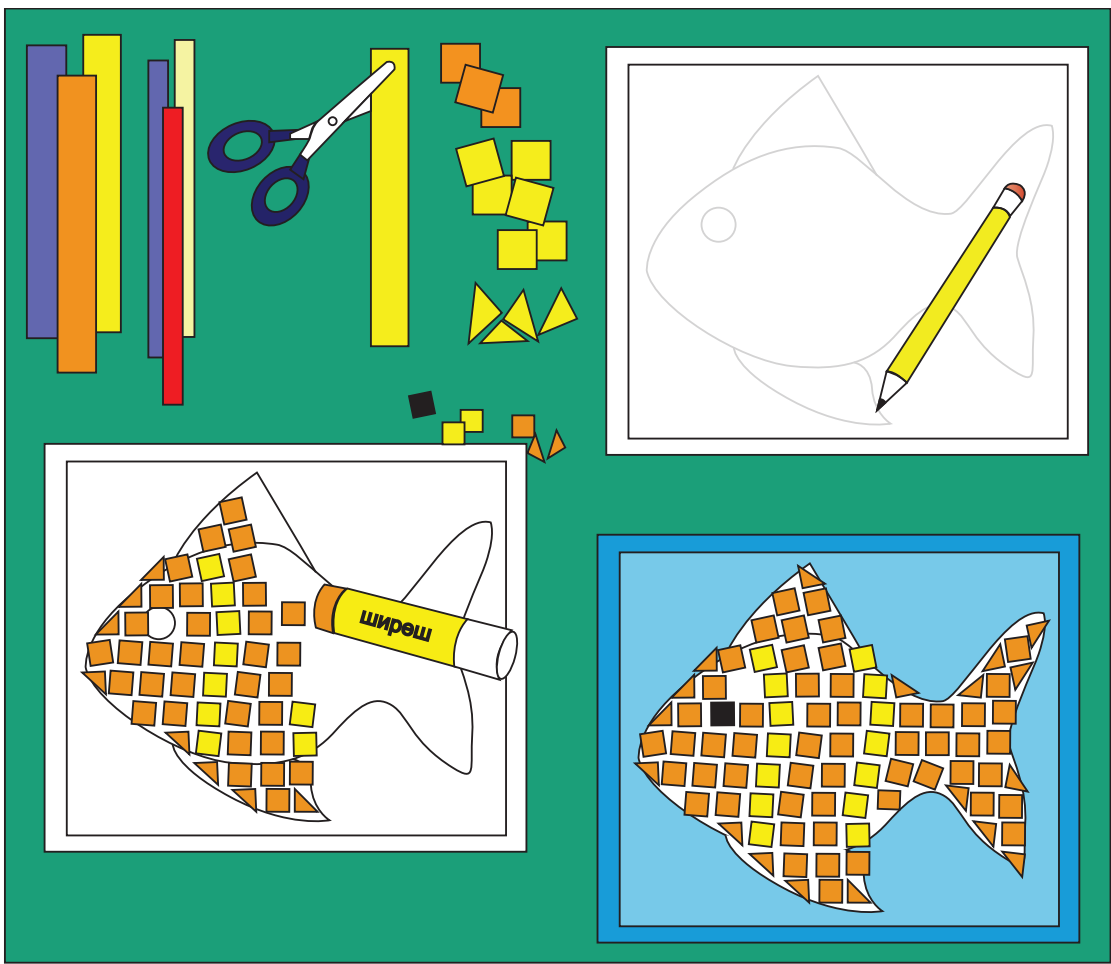
# СОХТАНИ ҚАҲРАМОНҲОИ АФСОНАВӢ БО УСЛУБИ МОЗАИКА

## Таҷҳизоти зарурӣ:

қалам, ширеш, паргор, коғаз, қайчӣ.



Бо усули мозаика иҷро кунед ва афсонаҳои қаҳрамонашон ҳайвонот бударо нақл карда диҳед.



Дарси 8.

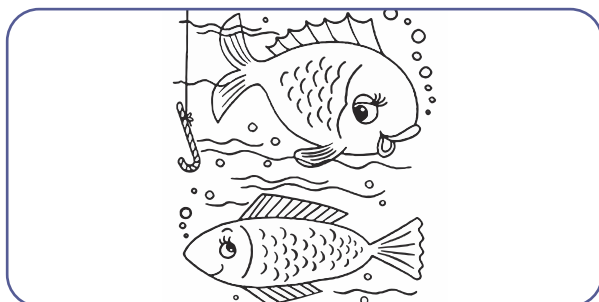
# КОРИ НАЗОРАТИИ 1. СОХТАНИ ШАКЛИ МОҲИИ ТИЛЛОЙ

## Таҷҳизоти зарурӣ:

сангҳо, картон, ширеш, ранги акварел, мўқалам.



Пеш аз кашидани тасвири моҳӣ сангҳоро дар об ҷўшонед ва тоза карда гиред.



Ба сангҳои тоза кардашуда тасвири моҳичаҳоро кашед.







Аз сангҳо шакли ҳайвонҳоро мустақилона созад.





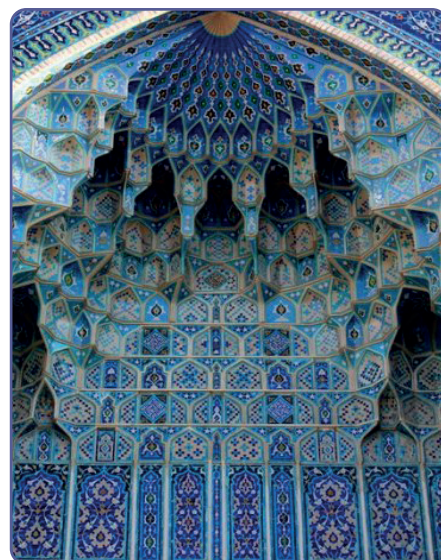
## Дарси 9.

СОХТАНИ НАҚШ БО УСУЛИ  
АППЛИКАТСИЯ АЗ КОҒАЗ

## Касби гачкорӣ

Гачкор-устоест, ки ба сақф ва деворҳои биноҳои боҳашамат, қасрҳо ва иншоот аз гач (гипс ва алебастр) дар шаклҳои гуногун нақшҳо меофарад.

Ороише, ки дар биноҳои зебои таърихии шаҳрҳои Тошканд, Самарқанд, Бухоро ва Хоразм додашудааст, маҳсули эҷоди устоҳои гачкори мост.



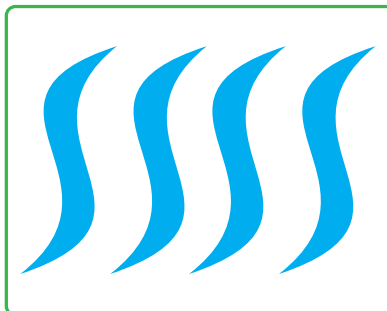


Рангхоро дуруст интихоб кунед ва дар пайдарпай ичро намоед.

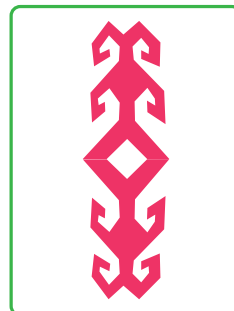
1



2



3



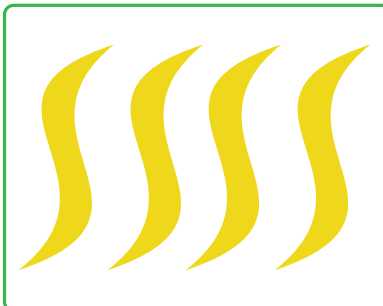
4



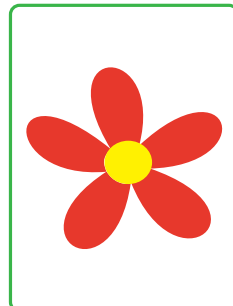
1



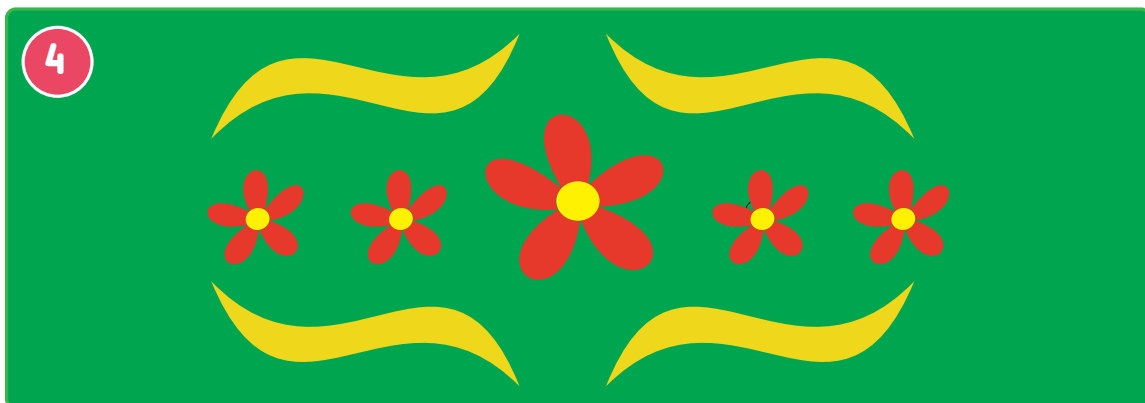
2



3



4







*Дар чўб нақше офарад,  
Ба девор ҳам гузорад.  
Гачро бинад, албатта  
Ҳама дар ҳайрат монад.*



*Зебой орад ба кор,  
Офарад нақшу нигор.  
Ба ҳар чиз қон дарорад,  
Устои моҳир-гачкор.*

*К. Турдиева*



СОХТАНИ ШАКЛҲОИ САНГПУШТ  
ВА ГУНҶИШК БО УСУЛИ  
АПЛИКАТСИЯИ ҲАҶМДОР АЗ  
КОҒАЗ

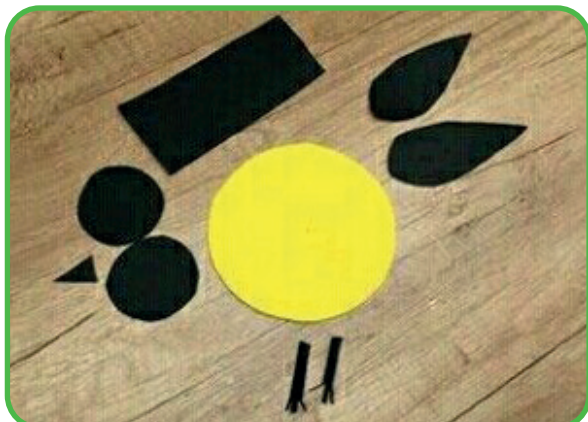
Дарси 10.

Таҷҳизоти зарурӣ:

коғази ранга, тугма, ширеш, қайчӣ, диски CD.



Аз маводи гуногун шакли паррандачаро созед.

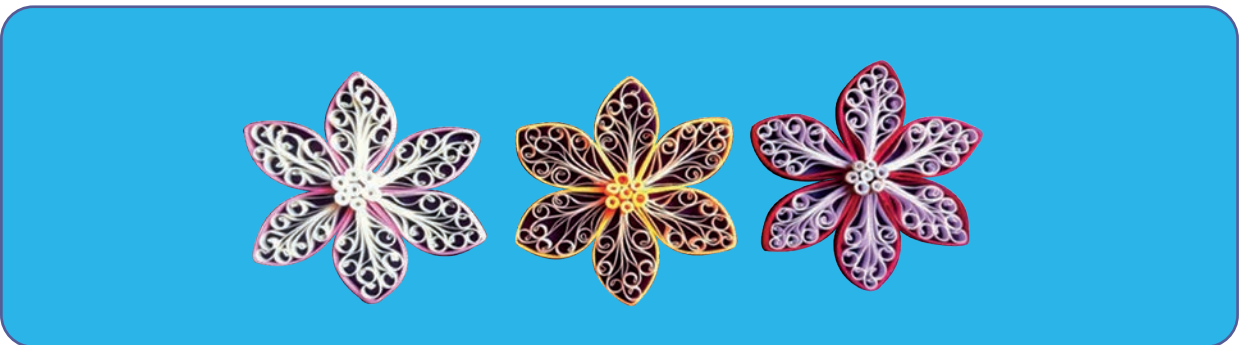
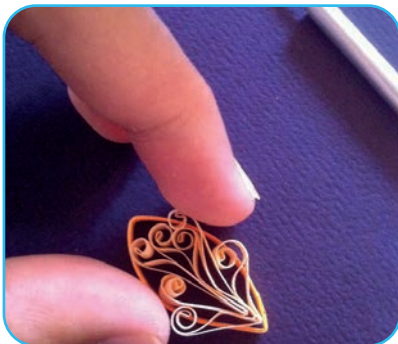
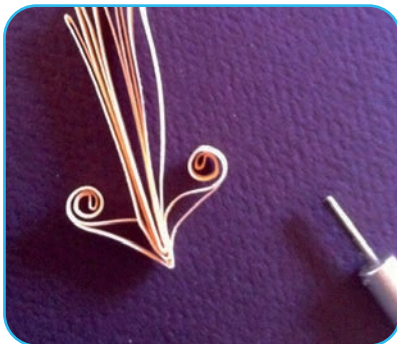


Дарсҳои  
11-12.

# КВИЛЛИНГ - ҲАЁЛОТИ БЕПОЁН. СОХТАНИ ГУЛҶО, ҲАЙВОНОТ, ПАРРАНДАГОН ВА ШАКЛҶОИ ДИГАР БО УСУЛИ КВИЛЛИНГ



Барои дуруст интихоб намудани рангҳо кӯшиш кунед.





# БОБИ III. КОР БО КОҒАЗ ВА КАРТОН

## Дарси 13



Тарҳсозии коғаз ва сохтани шакли пандай ҳаҷмдор

## Дарси 19



Сохтани шакли ҷиҳозҳои хона ва тартиб додани композитсия

## Дарси 14



Салтанати зеробӣ. Сохтани аквариум бо усули аппликатсияи ҳаҷмдор. Кори ҷамоавӣ

## Дарси 20



Ҷараёни технологӣ ва марҳилаҳои он

## Дарси 15



Кори назоратии 2. Тайёр кардани табрикномаи андозадори солинавӣ

## Дарси 21



Чен кардан ва ба нақша гирифтани

## Дарси 16



Тайёр кардани ниқоб барои идҳо

## Дарси 22



Сохтани бозичаҳои ҳаҷмдори ҳаракаткунанда

## Дарсҳои 17-18



Устои ҳунарманд. Ғоя ва ихтироъ

## Дарсҳои 23-24



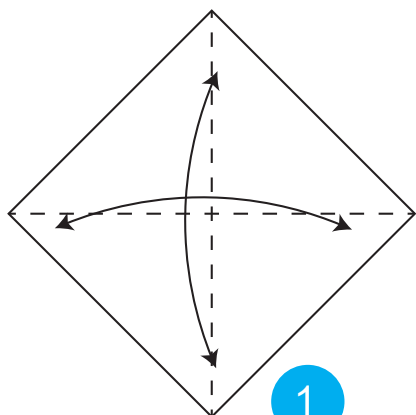
Сохтани мошини боркашонӣ ҳаракаткунанда

Дарси 13.

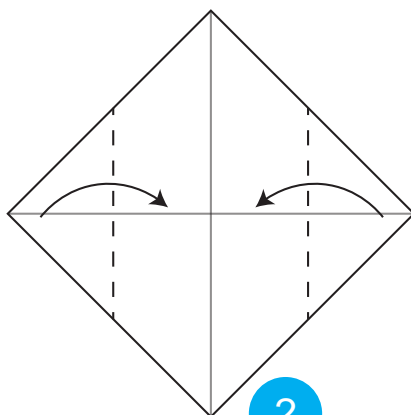
# ТАРҲСОЗИИ КОҒАЗ ВА СОХТАНИ ШАКЛИ ПАНДАИ ҲАҶМДОР



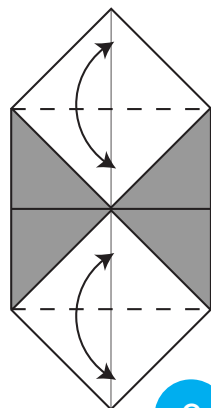
Бо усули қат кардани коғаз зина ба зина созед.



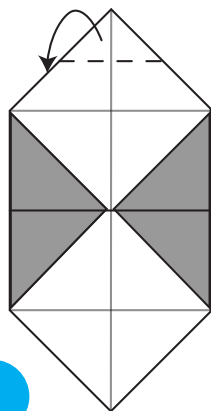
1



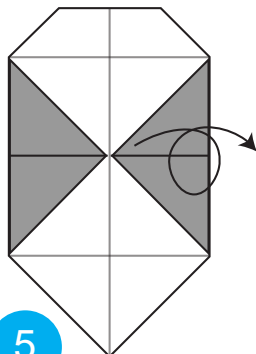
2



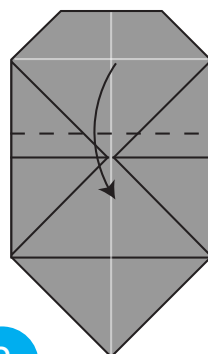
3



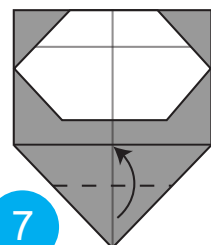
4



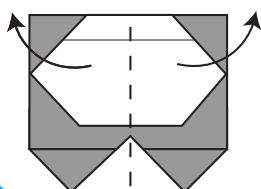
5



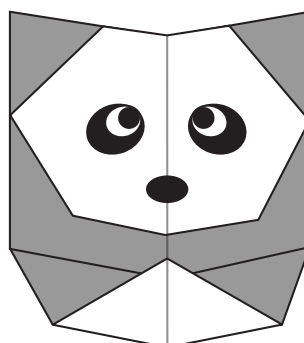
6



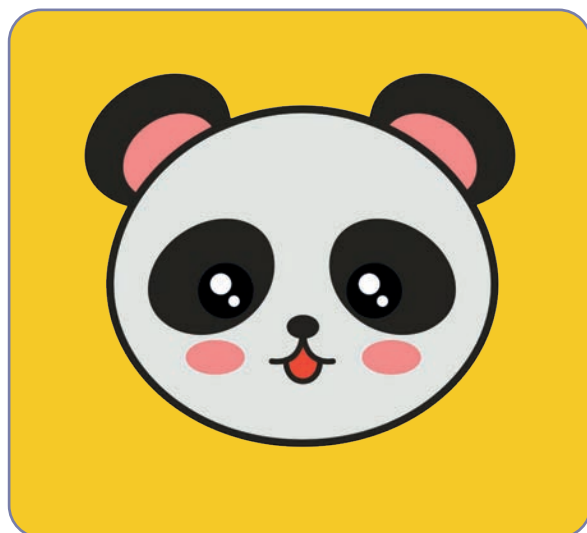
7



8



9



Пандаро бо усули мозаика мустақилона ичро кунед.



### Савол



Ҳангоми бемор шудани  
хайвонот онҳоро кӣ  
табобат мекунад?  
(Шифокори ҳайвонот).



### Шеър

Ҳам табибу ҳам духтур,  
Ояд ташвиш шавад дур:  
Ҳайвонҳоро доимо,  
Ба дардаш бахшад  
шифо.

К. Турдиева

Дарси 14.

## САЛТАНАТИ ЗЕРИОБИ. СОХТАНИ АКВАРИУМ БО УСУЛИ АППЛИКАТСИЯИ ҲАҶМДОР. КОРИ ҶАМОАВӢ

Таҷҳизоти зарурӣ:

картон, коғаз, ширеш, қайчӣ ва қалам.

Бо усули аппликатсия аз коғаз  
аквариум тайёр кунед



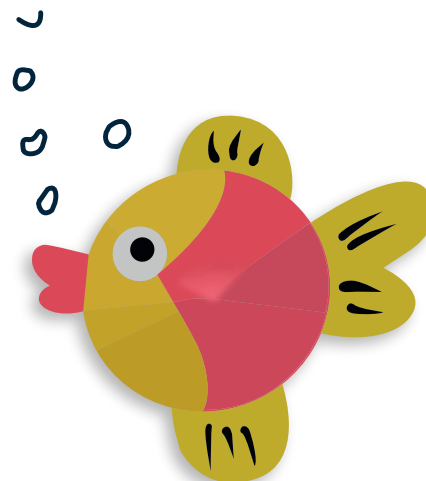
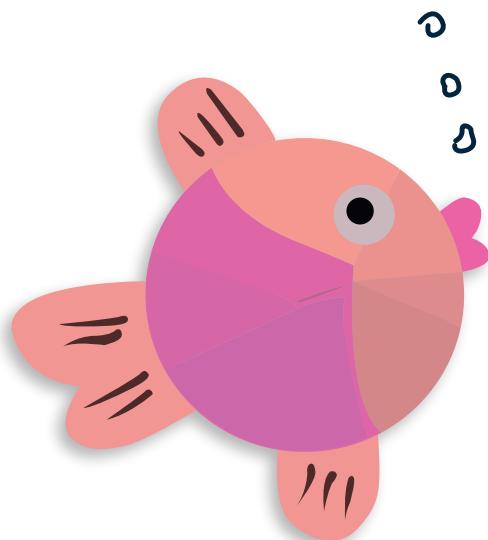
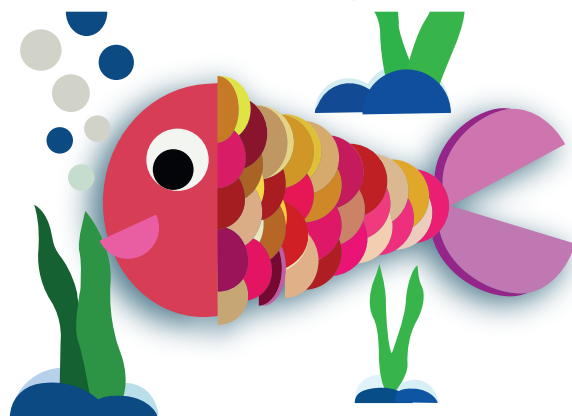


## Савол



Шумо кадом чонварони зериобиро медонед?  
Сайд кардани моҳӣ шуғли кадом соҳибони  
касб аст?

## Мустақилона иҷро кунед





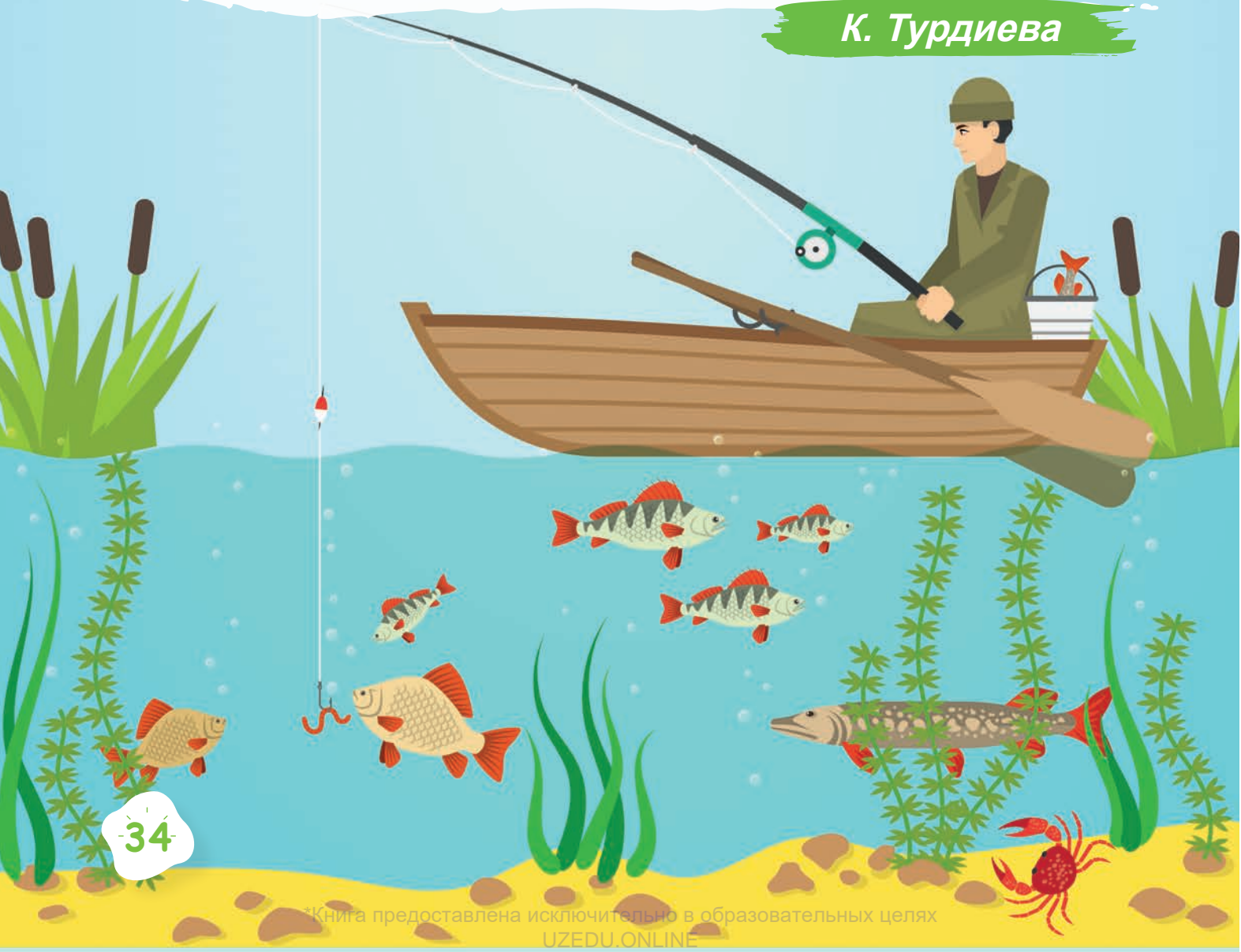
# КАСБИ МОҲИПАРВАРӢ

Моҳигир маҳсулотҳои моҳиро расонида медиҳад. Моҳӣ барои саломатии инсон маҳсулоти ғизои зарурӣ ва шифобахш ба ҳисоб меравад.

*Моҳигир фурсат пояд,  
Аз баҳри сайд моҳидор.  
Вақти моҳидорӣ аст,  
Ба ин диҳад эътибор.  
Партояд чангак ё тӯр,  
Баҳри шикор бошад зӯр.*

*Баҳри сайд чӯяд қойро:  
Дарё, кӯл ё ки сойро.  
Бо заврақ дарё рафта,  
Медонад қойи шикор.  
Моҳӣ ба тӯр афтад гар,  
Ба заврақ мекунад бор.*

**К. Турдиева**



Дарси 15.

## КОРИ НАЗОРАТИИ 2. ТАЙЁР КАРДАНИ ТАБРИКНОМАИ АНДОЗАДОРИ СОЛИНАВЇ

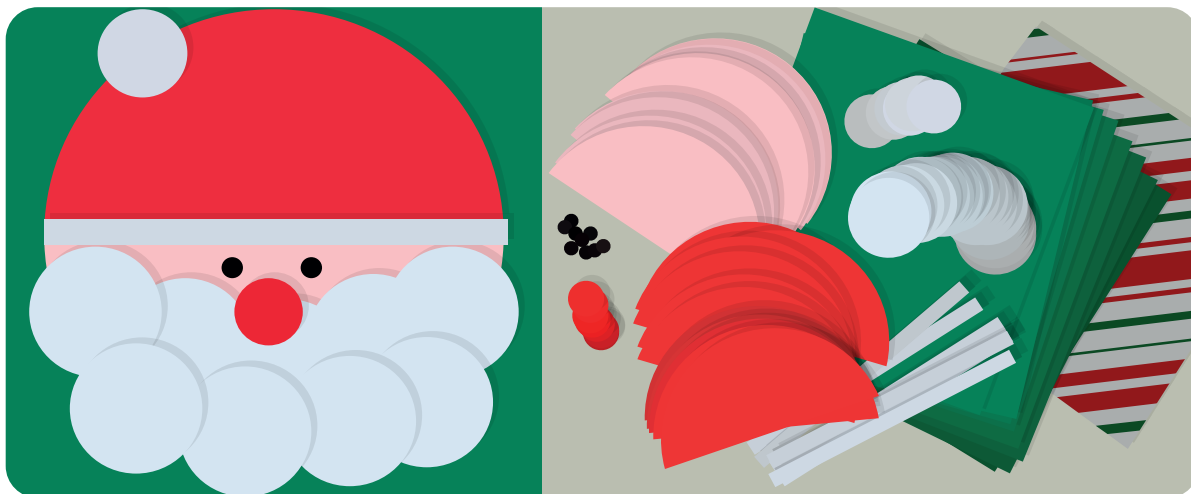
Таҷҳизоти зарурӣ:

қайчӣ, ширеш, хаткашак, паргор.





Бо усули аппликатсия шакли бобои барфиро мустақилона созед.



### Фасли зимистон



Дар фасли зимистон дар ҳавои хунук ба пӯшидани либоси гарм ва истеъмоли намудани меваҳои иммунитетро мустаҳкамкунанда тавсия дода мешавад.



” Дорифуруш - дорусоз,  
 Дар даст дорӣ дорухат,  
 Медиҳад доруҳоро  
 Ва дармондоруҳоро.  
 Лозим бошад маслиҳат,  
 Гӯяд: “Биё, марҳамат!”



**К.Турдиева**

### Дар бораи касби дорушиносӣ (фарматсевт)

Дорушинос барои бемор доруҳои заруриро тайёр мекунад, доруҳои навро меофарад ва хусусиятҳои шифобахшии онҳоро меомӯзад. Касби дорушиносӣ хеле пурмасъулият буда, дониши амиқро талаб мекунад.



Номи доруҳоро ёбед.

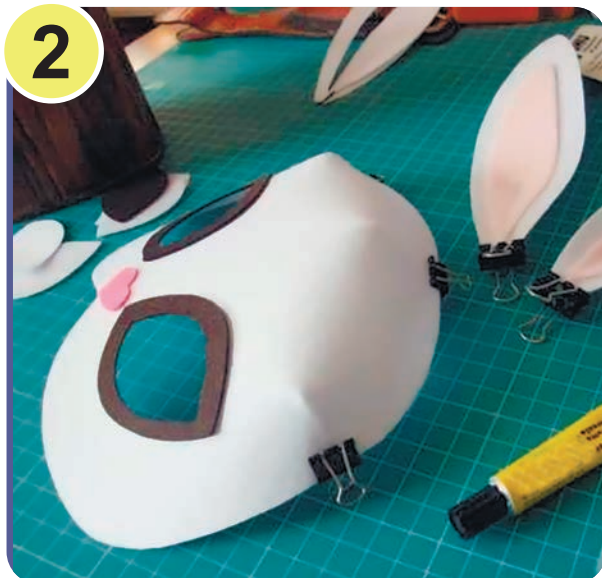
р	с	к	м	р	к	с
м	б	р	б	м	б	м
а	н	а	л	г	и	н
б	з	б	с	з	р	б
а	с	п	и	р	и	н
з	д	р	з	д	з	д
б	с	з	б	с	р	с

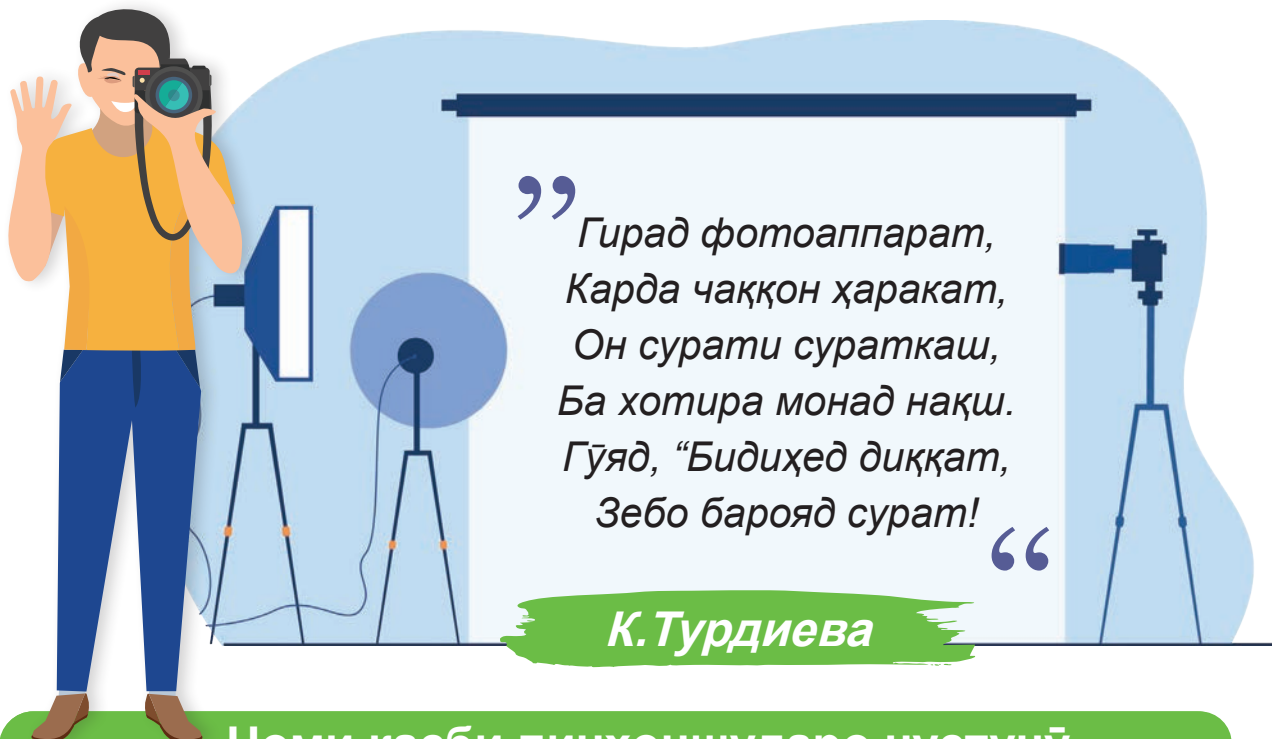
Дарси 16.

# ТАЙЁР КАРДАНИ НИҚОБ БАРОИ ИДҶО

## Таҷҳизоти зарурӣ:

коғаз, картон, ширеш, қайчӣ, паргор.





” Гирад фотоаппарат,  
 Карда чаққон ҳаракат,  
 Он сурати сураткаш,  
 Ба хотира монад нақш.  
 Гўяд, “Бидихед диққат,  
 Зебо барояд сурат!”

**К.Турдиева**

**Номи касби пинҳоншударо ҷустуҷў кунед ва ёбед**

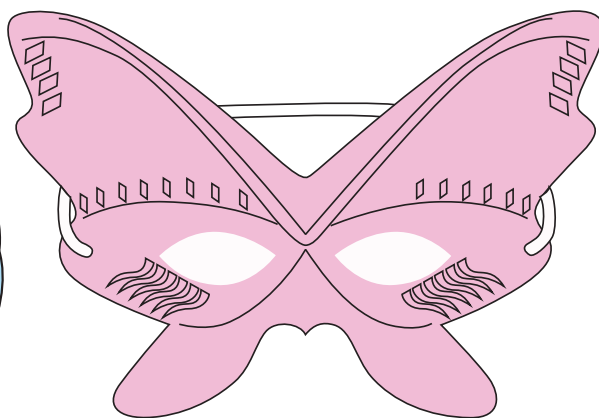
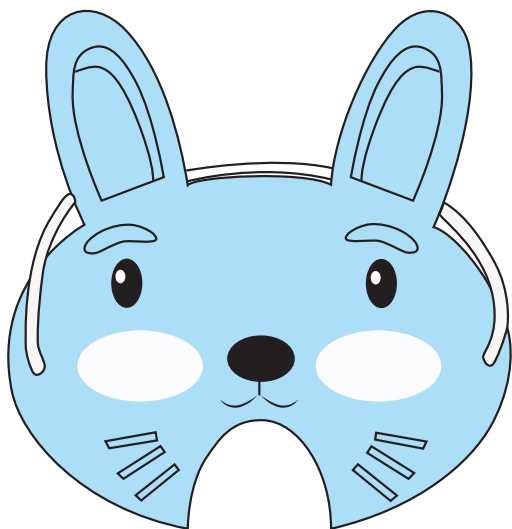
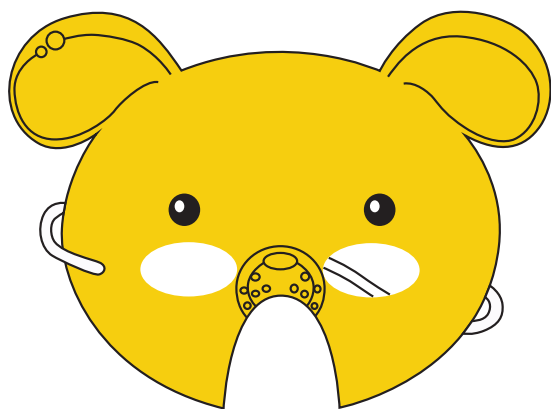


о	л	с	т	а	ф	ш	ю
т	к	и	я	к	с	г	л
с	у	р	а	т	к	а	ш
о	л	с	т	а	ф	ш	ю

**Намудҳои ниқоб**



## Пас аз кашидани расми ниқоб, онро бурида гиред



### Савол

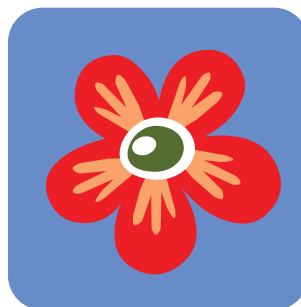
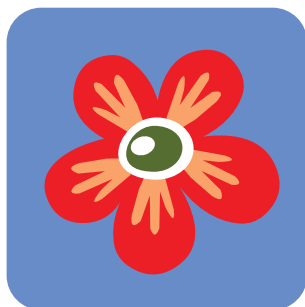


Ниқобҳо ба кадом ҳайвонот мувофиқ меоянд?



Дарсҳои  
17-18.

## УСТОИ ҲУНАРМАНД. ҒОЯ ВА ИХТИРОЪ



Дар бораи намуди кори ҳунармандон композитсия  
созед.





Аз шакли гулҳо корҳои гуногуни ороиширо ихтироъ кунед.



### Мустақилона иҷро кунед



1



3



2



## НАМУНАҲО АЗ КОРҲОИ УСТОЁНИ ҲУНАРМАНД



Донишомӯзони азиз! Дар оянда шумо ҳам устои  
кори худ бошед.





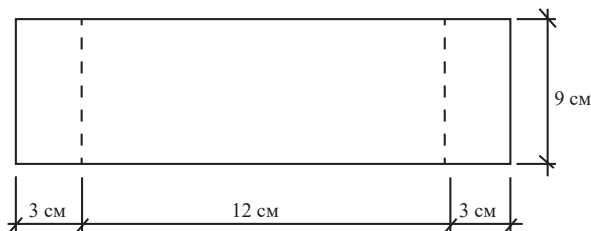
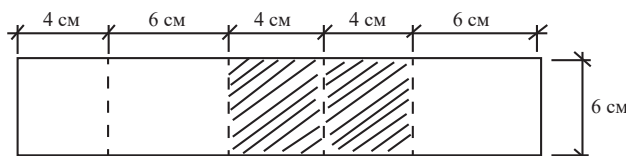
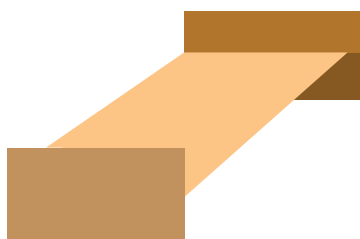
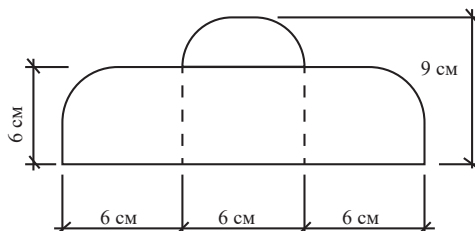
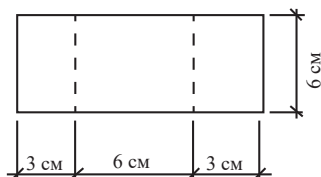
Дарси 19.

СОХТАНИ ШАКЛИ ҚИҶОЗҶОИ  
ХОНА ВА ТАРТИБ ДОДАНИ  
КОМПОЗИТСИЯ

Таҷҳизоти зарурӣ:

коғаз, картон, хаткашак ва қалам.

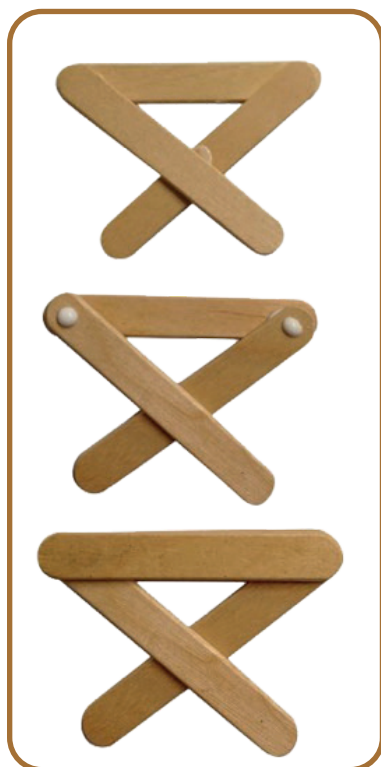
Андозаро дуруст гиред



## Зинаҳои корро бо пайдарпай дуруст иҷро кунед



2



1



3

## Номи асбобҳои пинҳоншударо ёбед



Н	Д	А	А	Р
Р	А	А	Р	Д

Фарширо кӯбад дуредгар,  
Созад тирезаю дар.  
Сипас, аз чӯбу тахта,  
Месозад зуд хонтахта.

К.Турдиева



### Дуредгар

Дуредгар – соҳиби ҳунарист, ки аз чӯбҳо ҳар гуна ашё месозад.



Номи касби пинҳоншударо ёбед.

й	г	о	к	р	г	н	ч	з	е
в	д	у	р	е	д	г	а	р	ч
я	е	я	е	п	г	п	ш	к	е
в	а	д	л	е	н	г	а	е	ч
ч	ш	к	ж	а	р	ч	ш	з	а
в	а	д	ч	е	п	г	у	ш	е



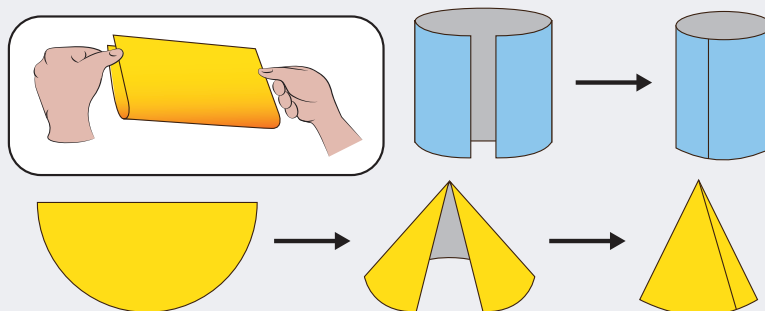
Дарси 20.

# ЎРАЁНИ ТЕХНОЛОГИ ВА МАРЎИЛАЎОИ ОН

## Зинаҳои кор бо коғазҳо

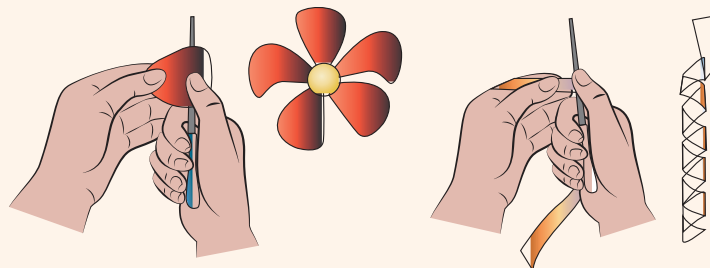
1

Қат  
кардан



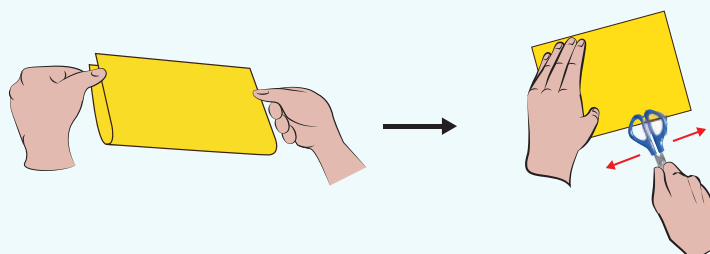
2

Гардон-  
дан



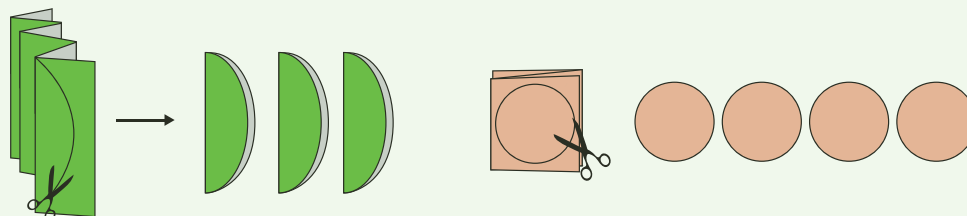
3



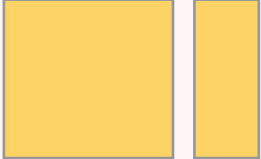



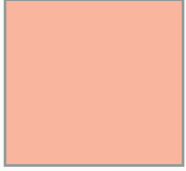

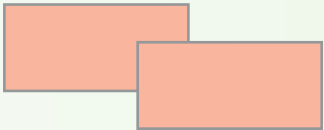

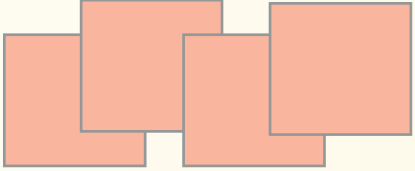
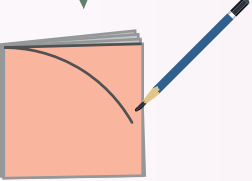
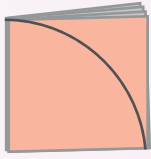
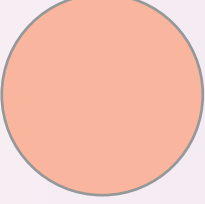

Тахт  
кардан

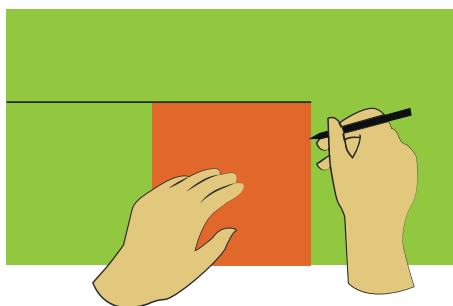


4

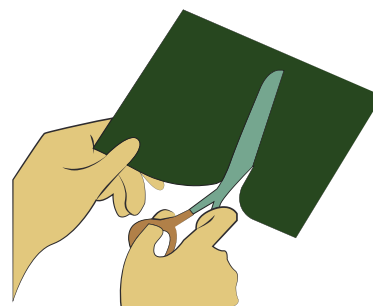
Буридан



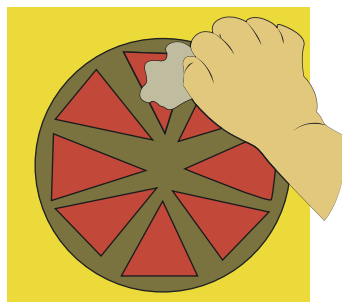
<p><b>A</b></p>		 <p>Қат кардан</p>	 <p>Ба қисмҳо чудо кардан</p>
<p><b>B</b></p>		 <p>Қат кардан</p>	 <p>Ба қисмҳо чудо кардан</p>
<p><b>D</b></p>		 <p>Қат кардан</p>	 <p>Ба қисмҳо чудо кардан</p>
<p><b>E</b></p>		<p>Ба қисмҳо чудо кардан</p>	
<p><b>F</b></p>			 <p>Буридани доиравӣ</p>
<p><b>G</b></p>	 <p>Асбобҳои кори</p>		



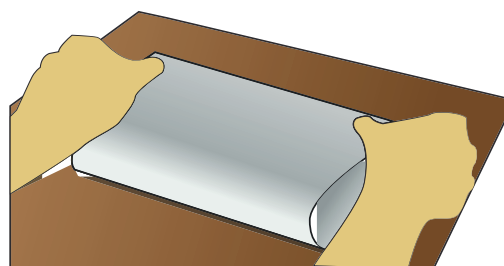
Дар асоси андоза муайян кардан



Буридан бо қайчи



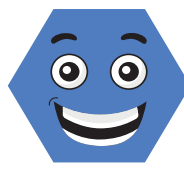
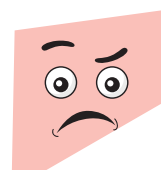
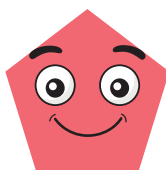
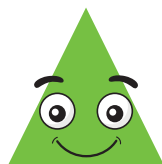
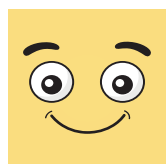
Ширеш кардан



Гардондан ва қат кардан



### Фарқи шаклҳоро гӯед



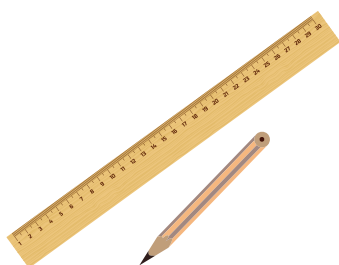


Дарси 21.

## ЧЕН КАРДАН ВА БА НАҚША ГИРИФТАН



Бо асбобҳо ва дастгоҳҳои гуногуни ченкунӣ шинос шавед



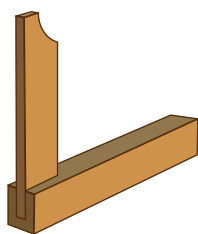
Хаткашак, қалам



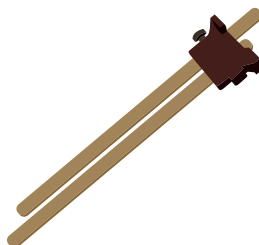
Паргор



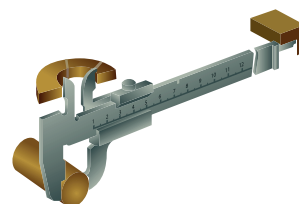
Метри ғалтакӣ



Кунҷченкунак



Масофаченкунак



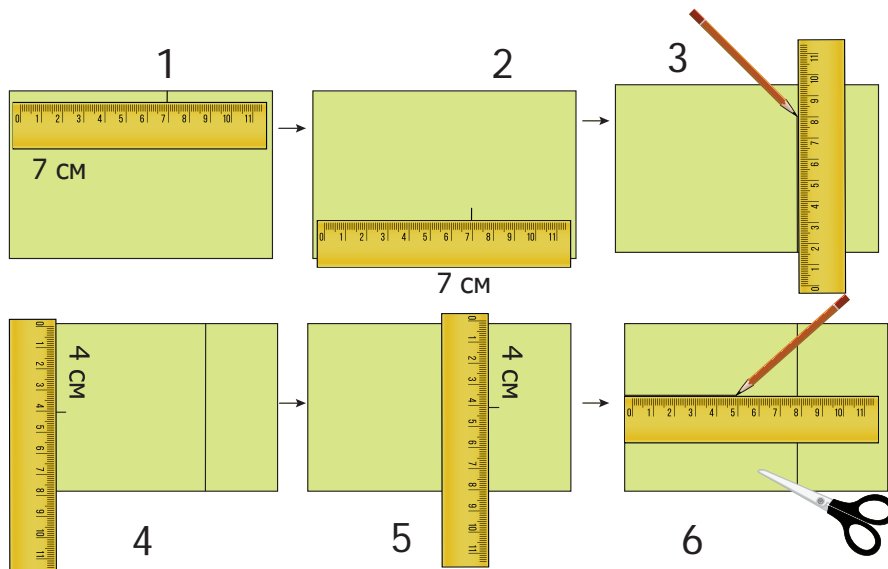
Штангенциркул

### Дар хотир доред

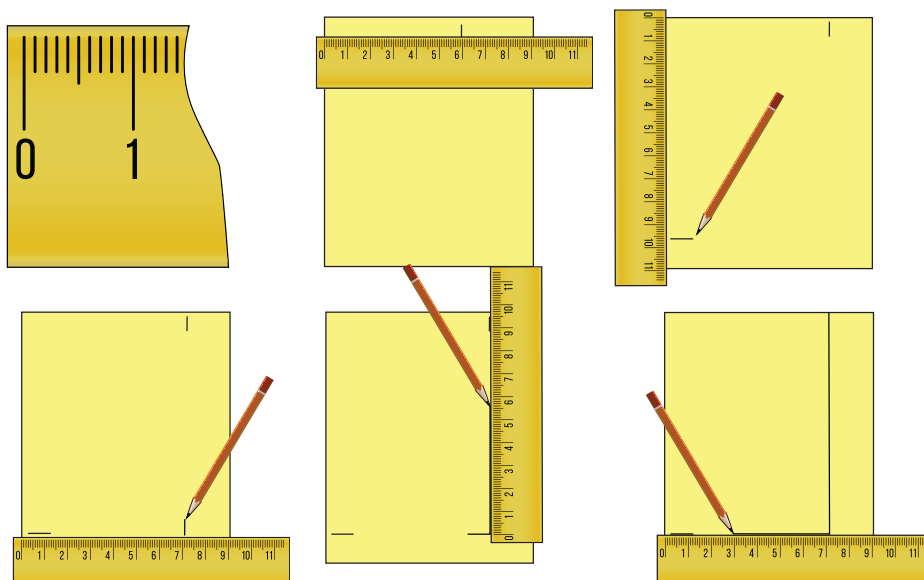


Бо хаткашак чен кардани тарафҳои ашё аз рақами сифр (0) сар мешавад.

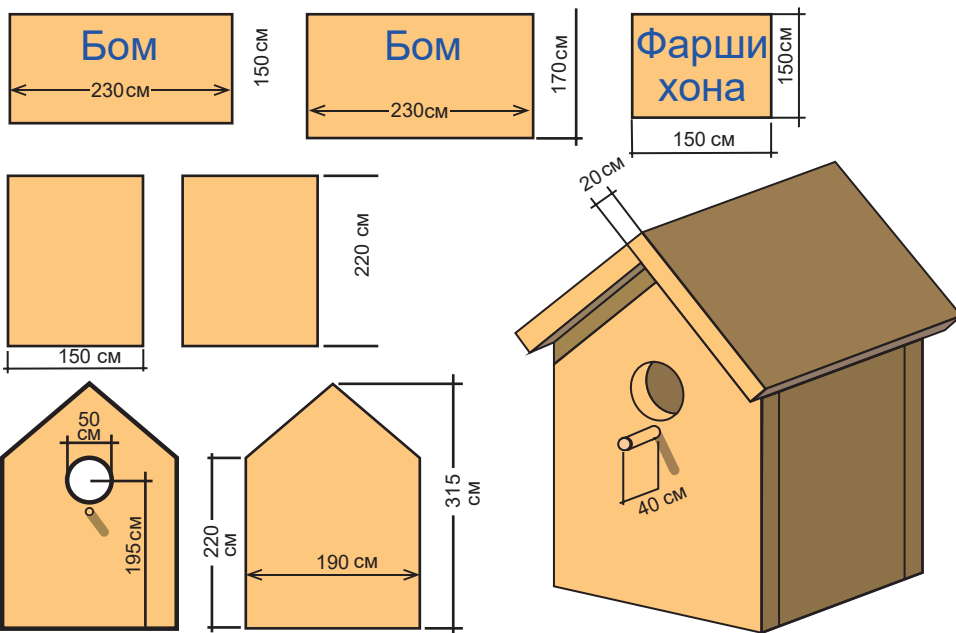
## Тартиби бо ёри хаткашак чен кардан. Шумо низ чен карда бинед.



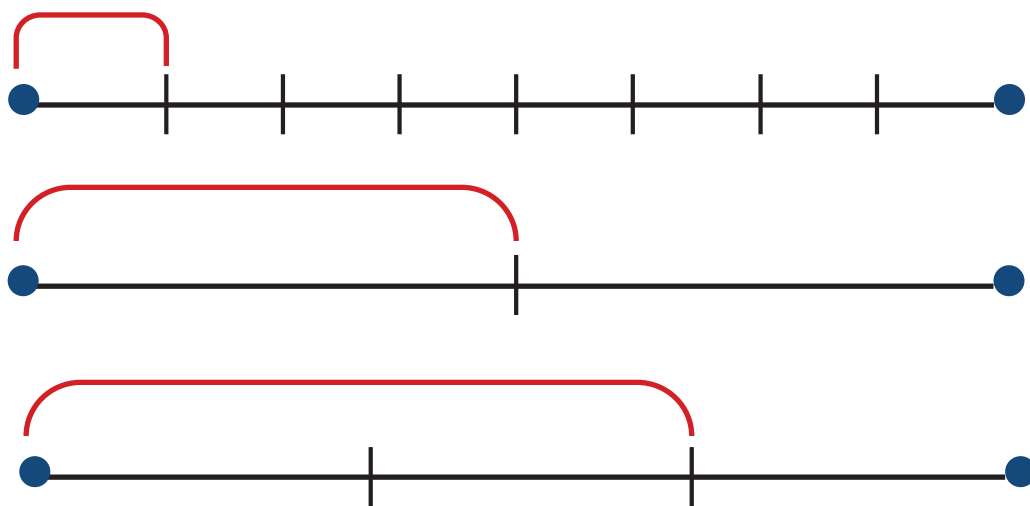
## Тарафҳои шаклҳои геометриво чен кунед ва онҳоро созед



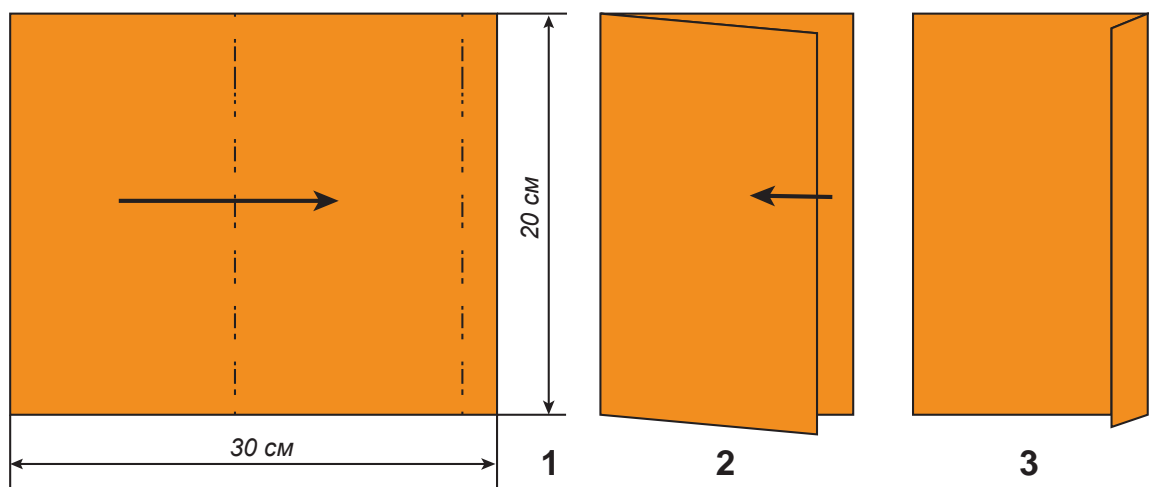
## Дар асоси андозаҳо хонача созед



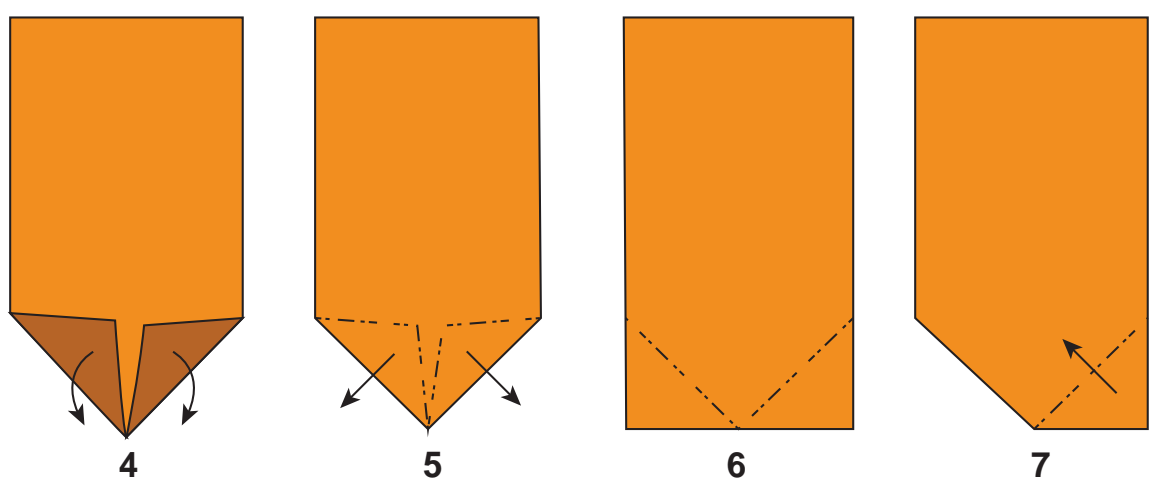
## Масофаи байни қисмҳоро чен кунед



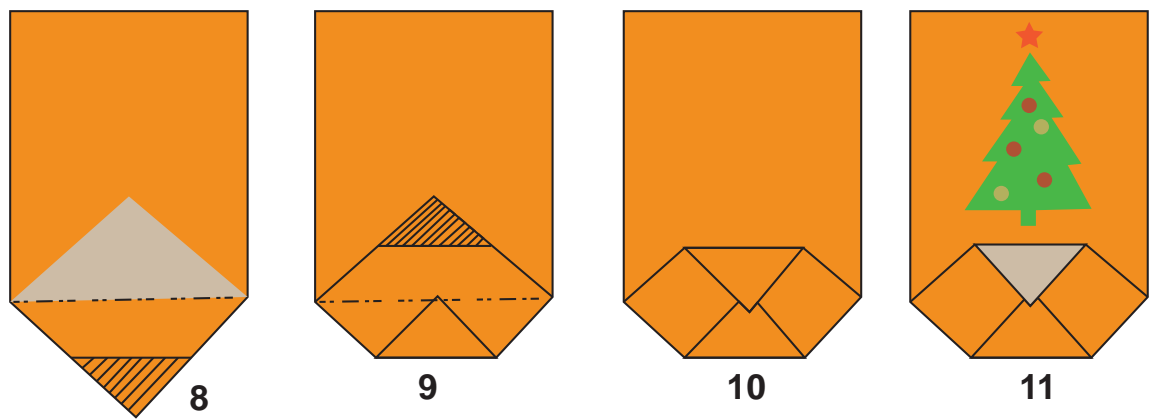




### Барои ченкунӣ хато накунед



### Кунҷҳои коғазро ба таври ҳамвор қат кунед



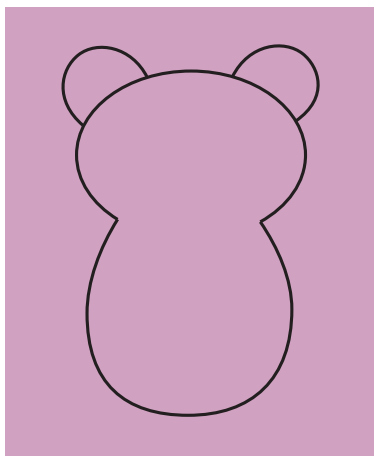
Дарси 22.

## СОХТАНИ БОЗИЧАҲОИ ҲАҶМДОРИ ҲАРАКАТКУНАНДА

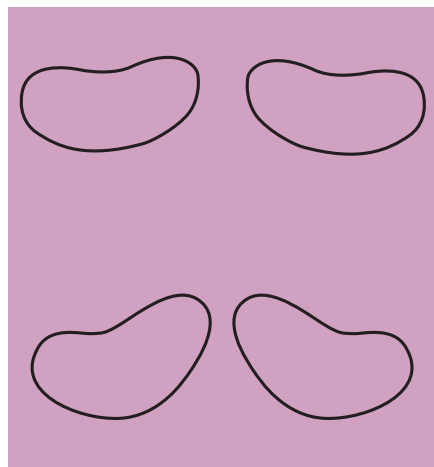


Ба коғазии картон қисмҳои хирсчаро кашед ва бурида гиред.

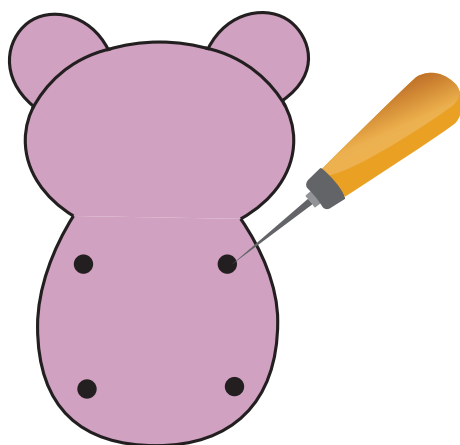
1



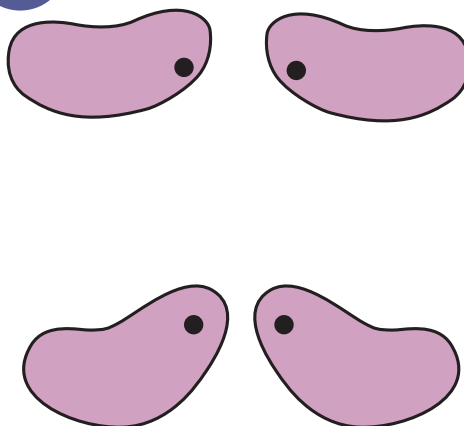
2



3



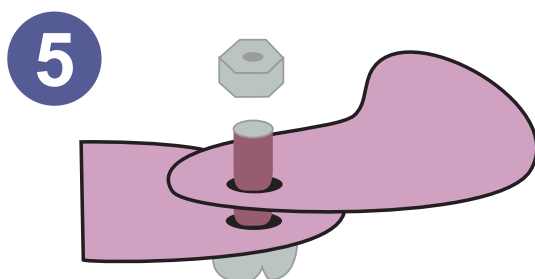
4



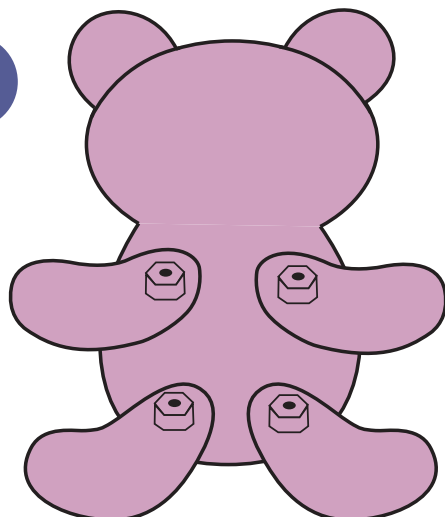
Ҷойи пайваستшавии қисмҳои хирсчаро таҳти назорати омӯзгор сӯроҳ кунед.



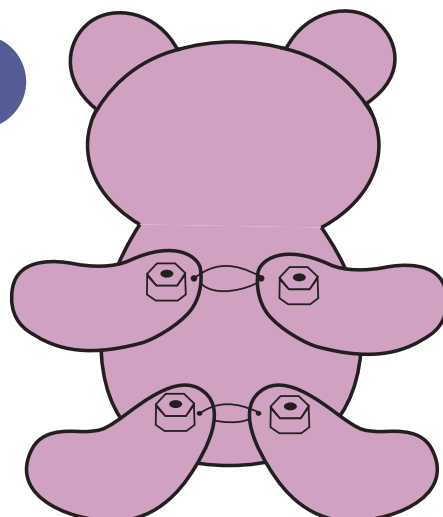
Қисмҳои хирсчаро бо дастгоҳҳои пўлодин часпонидан тавсия карда мешавад.



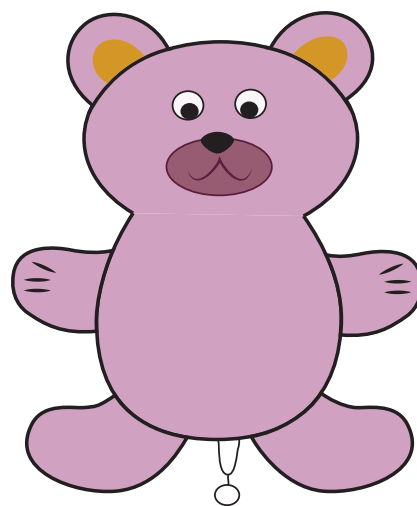
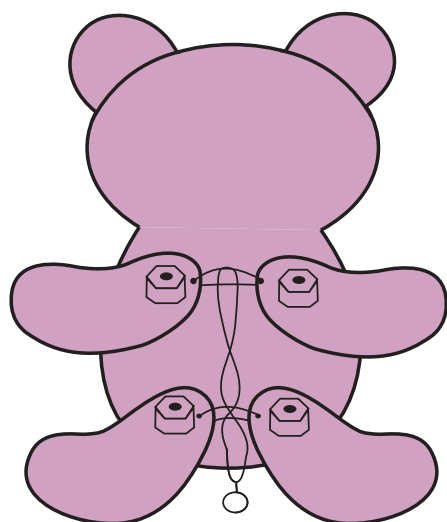
6



7



8



## ФЕРМЕР КИСТ, МЕДОНЕД-МЙ?

Фермер кист, медонед-мй?  
 Фермерон низ тадбиркор,  
 Онҳо ҳам ферма доранд.  
 Харгӯш, асп, гов бешумор -  
 Ва қонварони бисёр.

*Деҳқон бояд чамъ кунад  
 Ба онҳо хошоку дон.  
 Тартиб нашавад вайрон,  
 Пеш равад кор он замон.*

**К.Турдиева**

### Чархи ақл

Ҳарфҳоро дуруст ҷойгир  
 кунед ва номи касбро ёбед.

Р	Е	М	Р	Е	Ф



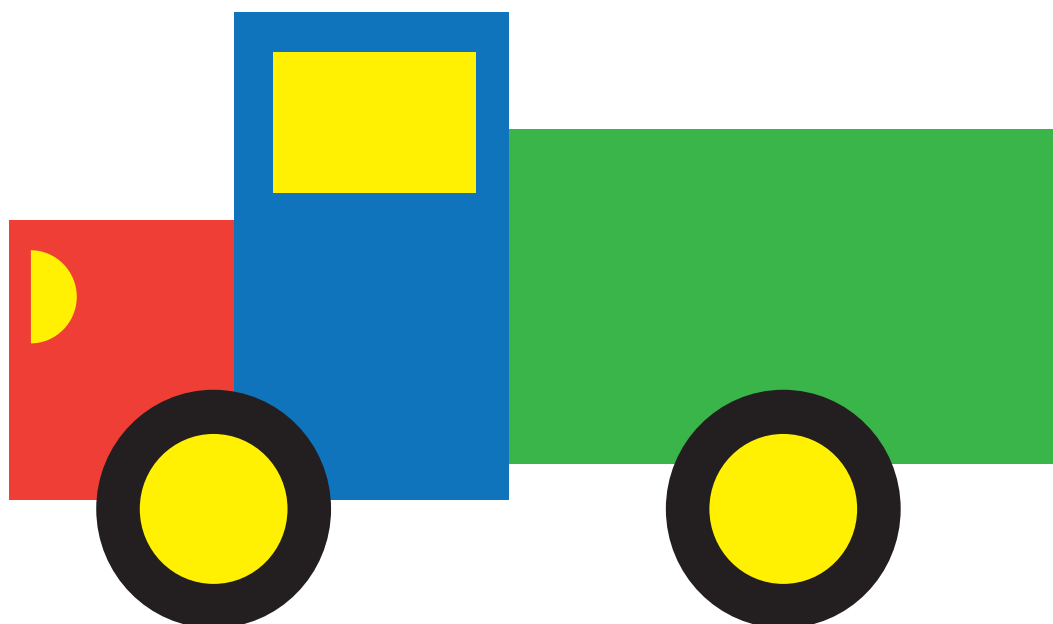
Дарсҳои  
23-24.

## СОХТАНИ МОШИНИ БОРКАШОНИ ҲАРАКАТКУНАНДА



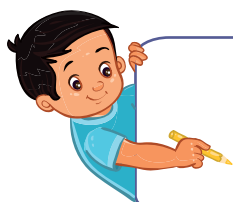
Аз шаклҳои геометрии тарҳҳои зерини мошинҳоро  
созед.

### Мошини боркашон



### Мошини сабукрав





Кадам соҳибони касб бо ҷараёни барқ (электр) қор мекунад? (Электрик.)



### Ҷараёни барқ (Ток)

Барқе шавад гар хомӯш,  
Ҷама гардад дар хурӯш.  
Ҷам ях накунад яҳдон,  
Радио бе сухандон.  
Усто биёяд аммо,  
Намонад ҳеч муаммо.  
Ислоҳ мешавад нуқсон,  
Аз сим ояд ҷараён.

*К. Турдиева*



Дар доҳили катакчаҳо ду номи касб навишта шудааст, ёбед-чӣ!

а	д	т	с	в	г	т	с	в	ж
ч	о	м	ў	з	г	о	р	е	н
ж	в	г	в	г	д	ж	ю	ж	в
в	ю	г	ю	д	ю	в	ж	ю	г
ж	ж	д	ю	д	ю	в	ж	ю	г
г	э	л	е	к	т	р	и	к	ж
д	в	ж	д	г	в	ю	г	в	д

## Ёбед-чй, ин кадом касб?



Мошине ёбад осеб,  
Ба ки меდიҳед хабар?  
Рўй диҳад гар чунин ҳол,  
Зарур шавад челонгар.

Ў мошинро рост кунад,  
Қойҳояш дуруст кунад,  
Кафшер кунад оҳанро,  
Гаҳ сахту гаҳ суст кунад.

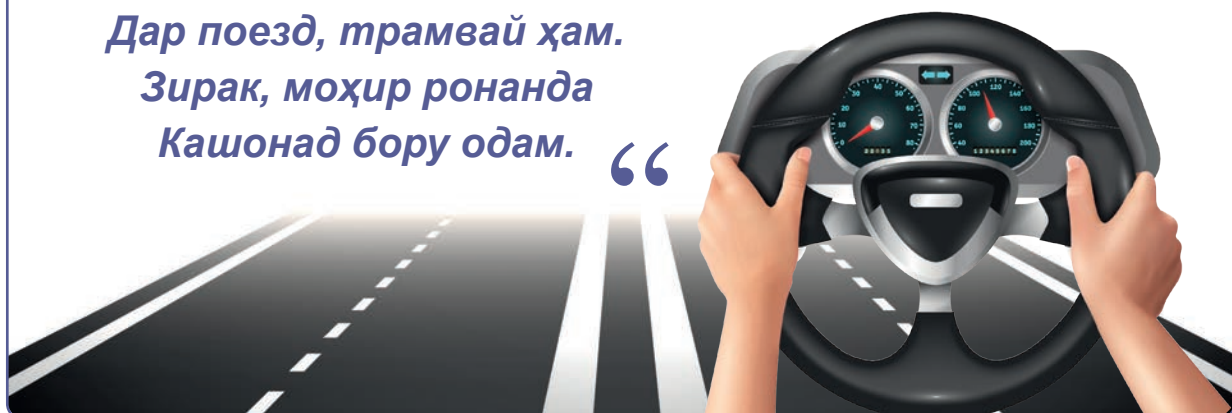
**К.Турдиева**

## Касби ронандагй

Ронанда аз субҳи барвақт то бегоҳ ва дар ҳолати зарурй шабона низ ба мардум хизмат мерасонад. Касби ронандагй доимо зиракй ва ҳушёриро талаб мекунад. Ронанда мошин, автобус, трамвай ва мошини боркашонро меронад.

”  
*Дар мошин, дар қатора,  
Дар поезд, трамвай ҳам.  
Зирак, моҳир ронанда  
Кашонад бору одам.*

“





# БОБИ IV. КОР БО МАВОДИ ТАБИЙ ВА ГУНОГУН

## Дарси 25



Сохтани тарҳи  
дучарха (велосипед)  
аз коғаз

## Дарсҳои 29-30



Сохтани ашёҳои  
гуногун аз дискҳои  
CD

## Дарси 26



Кори назоратии 3.  
Коркарди композитсия  
бо номи “Чорроҳа” бо  
усули аппликатсия

## Дарсҳои 31-32



Сохтани тўхфаҳо аз  
маводи полимерӣ

## Дарсҳои 27-28



Сохтани нақлиёти  
ҳаракаткунандаи  
ҳавой (тайёра,  
чархбол)

## Дарси 33



Кори назоратии  
4. Сохтани шакли  
паррандаи Ҳумо

## Дарси 34



Тайёр кардани  
гулдасти ҳаҷмдор бо  
усули аппликатсия

Дарси 25.

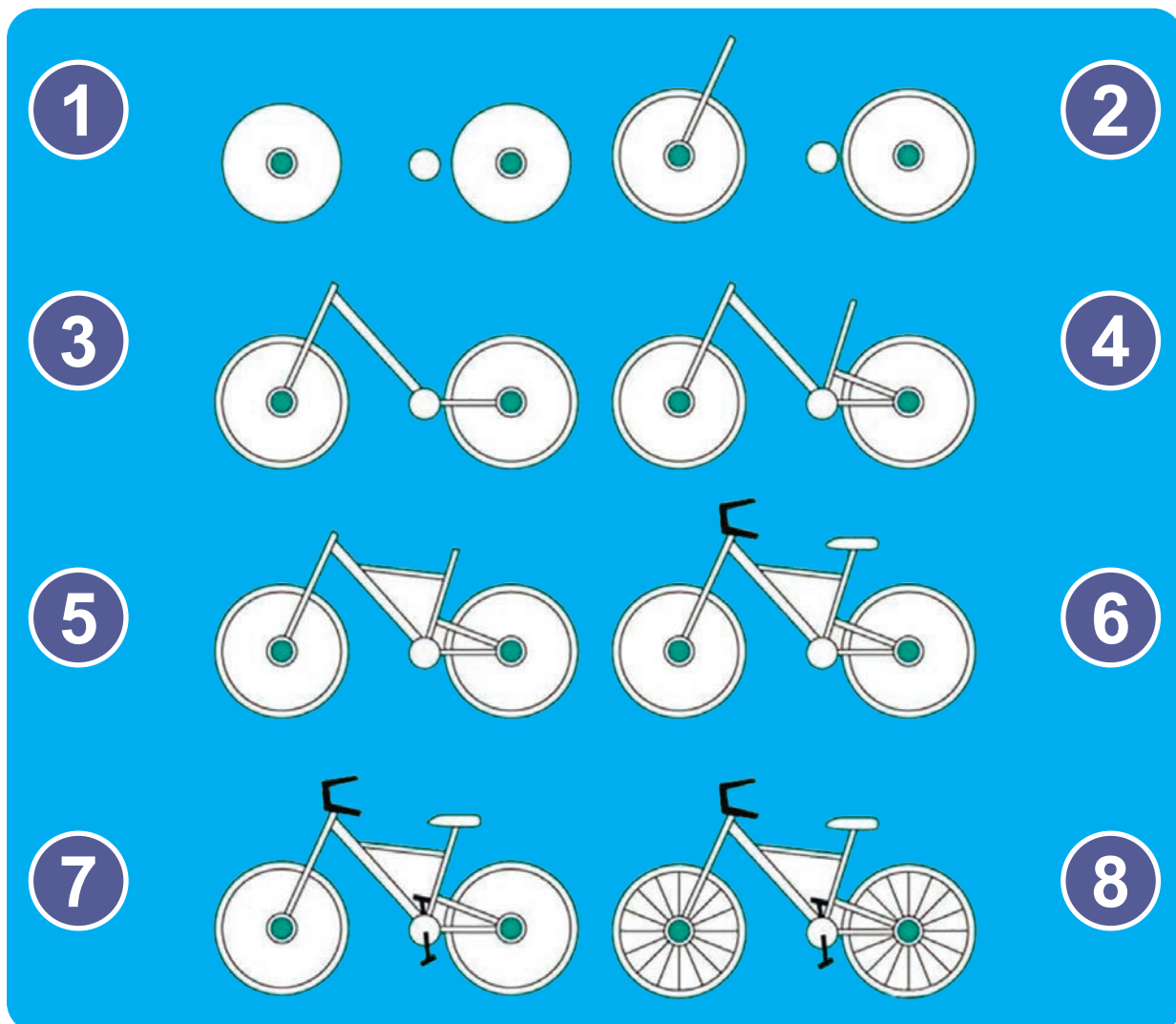
# СОХТАНИ ТАРҲИ ДУЧАРҲА (ВЕЛОСИПЕД) АЗ ҚОҒАЗ

Таҷҳизоти зарурӣ:

қоғаз, картон, ширеш, қалам, паргор.

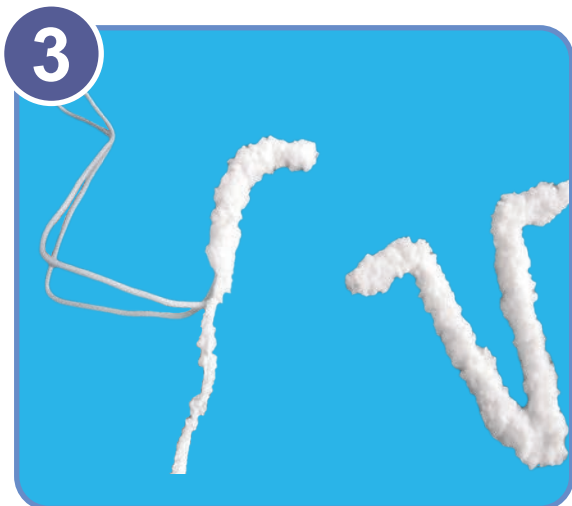
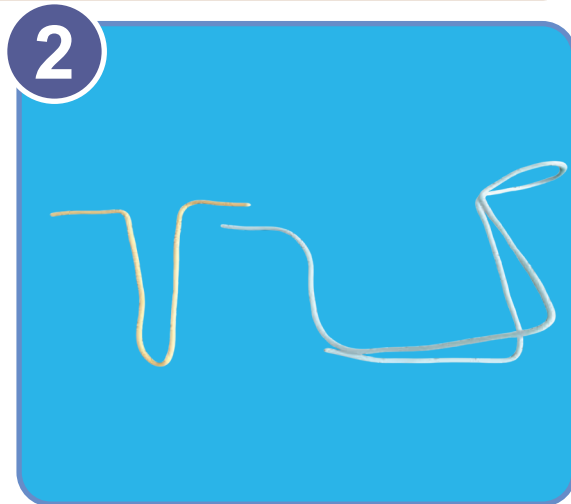


Аз қоғаз ва картон тарҳи дучархаро зина ба зина созад.





Аз маводи гуногун дучарха созед.



Дарси 26.

## КОРИ НАЗОРАТИИ 3. КОРКАРДИ КОМПОЗИТСИЯ БО НОМИ “ЧОРРОҲА” БО УСУЛИ АППЛИКАТСИЯ

Ба ишораҳои  
чароғи раҳнамо  
риоя кунед!



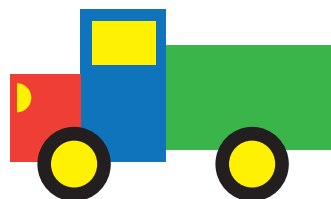
Ба аломатҳои  
роҳ риоя кунед!



Аз пайроҳаи  
гузаргоҳи пиёдаҳо  
ҳаракат кунед!



Аз намудҳои мошинҳои дар давоми чоряк омӯхташуда  
композицияи чорраҳаро созад.





### Чароғи сурх

Ҳаракат кардан  
манъ аст

### Чароғи сабз

Ҳаракат кардан  
мумкин аст



### Чароғи зард

Огоҳӣ

## Дар шеър кадом аломатҳо тасвир шуданахро ёбед

*1. Шаҳри зебо шаҳри мо,  
Пур зи мошин кўчаҳо.  
Аз роҳаш чун бигзарем  
Бемалолу беҳато.*

*2. Роҳнамо бошад ба мо  
Сечароғи роҳнамо.  
Ранги сурхаш гўяд: – ист!  
Навбати мошинравист!*

*3. Ранги зардаш: – ҳуш дор!  
Ҳоло гардӣ роҳсипор.  
Сабзаш дар гирад агар,  
Марҳамат акнун гузар!*



Наримон Бақозода

Дарсҳои  
27-28.

## СОХТАНИ НАҚЛИЁТИ ҲАРАКАТКУНАНДАИ ҲАВОЙ (ТАЙЁРА, ЧАРХБОЛ)

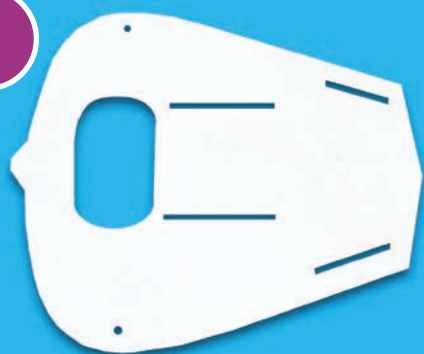
### Таҷҳизоти зарурӣ:

картони ранга, қоғаз, қайчӣ, қалам, ширеш, паргор, сими мулоим.



Қисмҳои нақлиётро чен кунед ва бурида гиред.

1



2



Қисмҳоро ҳамҷамъ кунед.

3



4



## Аз қуттии гўгирд тайёр кардани тайёра

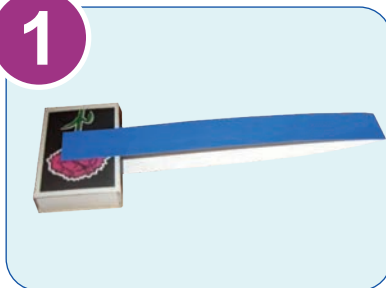
### Таҷҳизоти зарурӣ:

картони ранга, қуттии гўгирд, қайчӣ, қалам, ширеш.



Бо пайдарпайии нишон додашуда иҷро кунед.

1



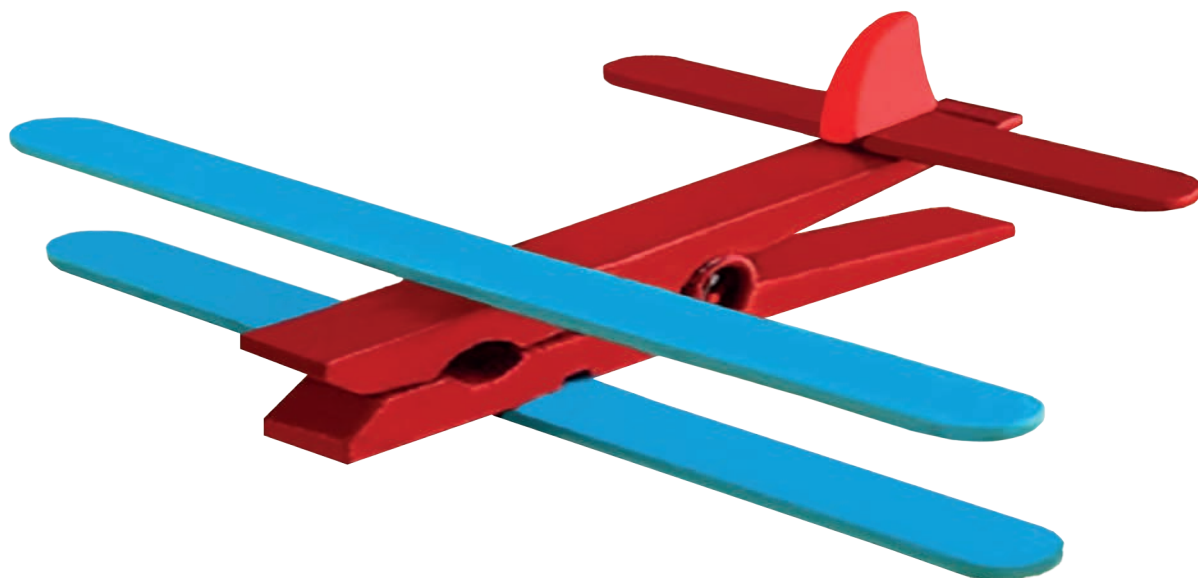
2

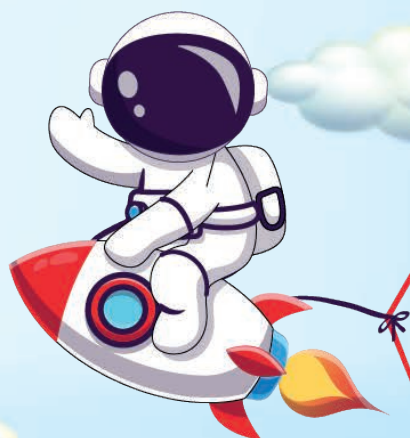


3



Тарҳи тайёраро мустақилона созед.





Тез аз киштии кайҳон,  
Чун ракета дар само.  
Моҳро чарх занад зир-зир  
Фазогире дар фазо.  
Хеле ҷасуру ҳам мард  
Донишманд - кайҳоннавард.

К.Турдиева

Тайёра - кабу́тарам,  
Осмон - дафтари сабзам.  
Болҳои худ кушода,  
Ҳамеша дар парвозам.



Номи соҳибони касби дар шеър зикршударо ёбед.

Ф	А	А	Ф	Т	С	Т	З	Ф
К	З	Р	З	К	З	Б	Ф	Ж
К	А	Й	Ҳ	О	Н	Н	А	В
В	Ж	З	В	Е	А	Е	С	А
Ф	А	Ф	З	С	Ф	Р	Р	Ф
К	Ф	А	З	О	Г	И	Р	Ж

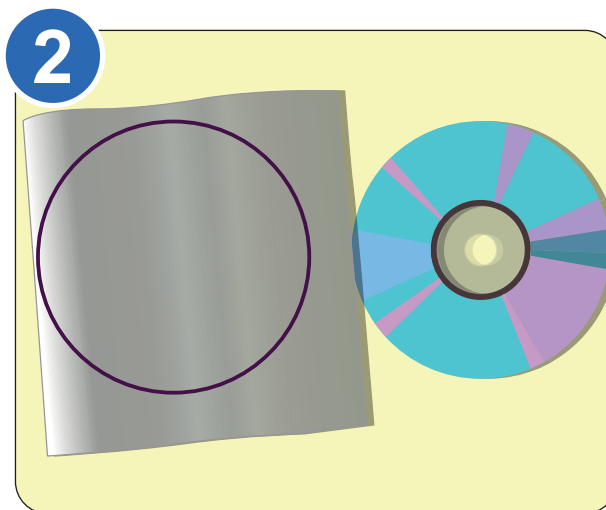
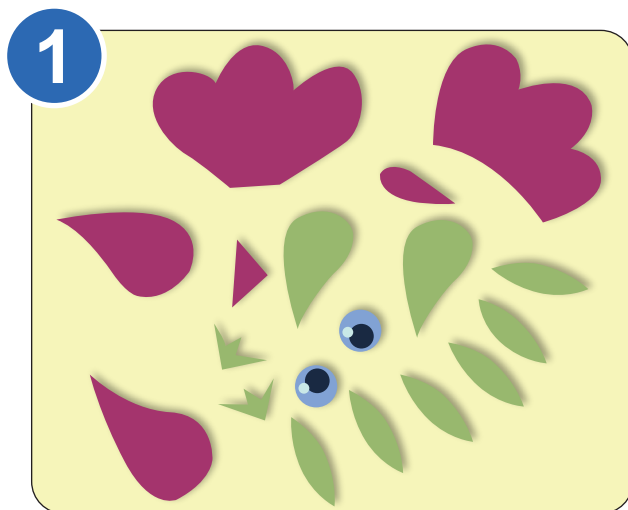


Дарсҳои  
29-30.

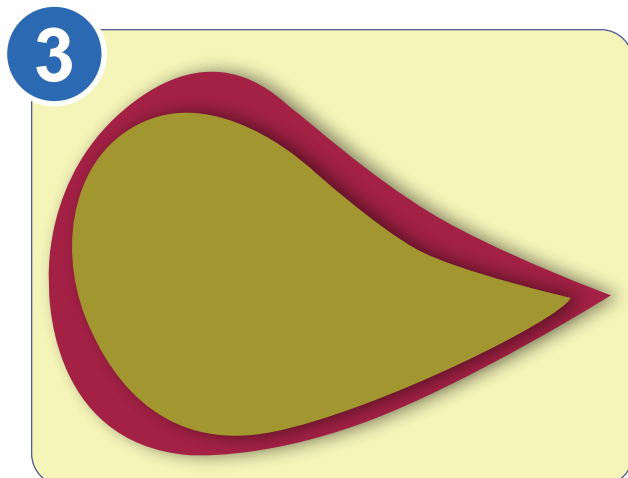
## СОХТАНИ АШЁҲОИ ГУНОГУН АЗ ДИСКҲОИ CD

### Таҷҳизоти зарурӣ:

коғаз, картон, қалам, хаткашак, паргор, диски CD, тугмача.



Андозаи қисмҳои хурӯсро дуруст интихоб кунед.





Ба қисмҳо рангҳои мувофиқ интихоб кунед.

5



6



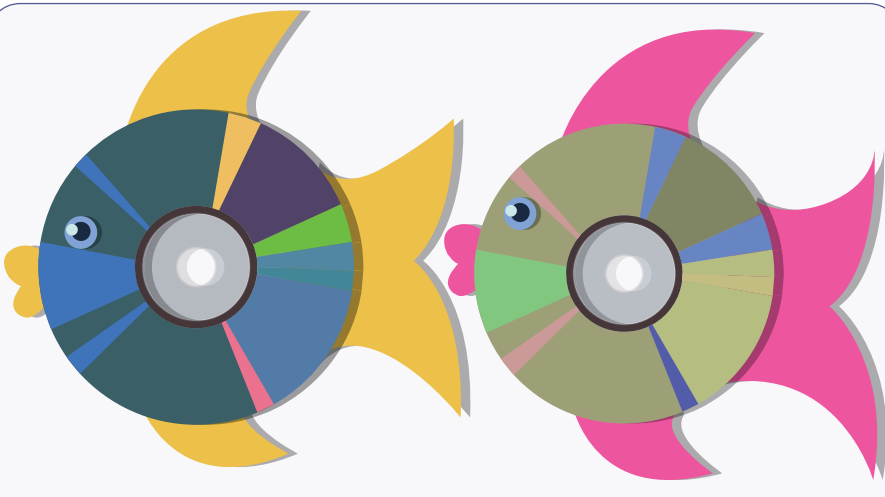
7



8



Аз дискҳо шаклҳои гуногуни ҳайвонотро мустақилона созед.



Дарсҳои  
31-32.

## СОХТАНИ ТЎҲФАҲО АЗ МАВОДИ ПОЛИМЕРЇ

### Таҷҳизоти зарурӣ:

зарфи полимерӣ, қошуқи полимерӣ, найчаи полимерӣ ва пораҳои коғаз.

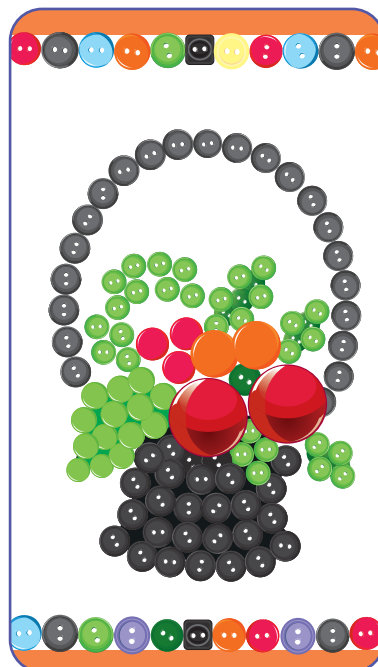
### Тартиби иҷро:

1. Қошуқчаҳои полимери ду хел ранг доштаро бо ёрии скотч ба шакли гул табдил диҳед.
2. Ба зери зарфҳои полимерӣ картонро ҷойгир карда, ба он шакли гулро бо ширеш часпонед.
3. Доҳили зарфро бо пораҳои коғаз пур кунед.

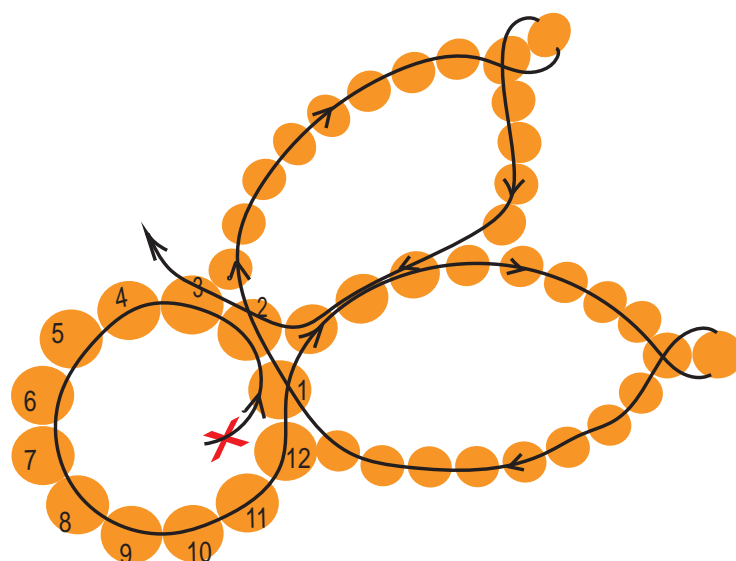




Шабаҳои хурди рангаш мувофиқро интихоб кунед.

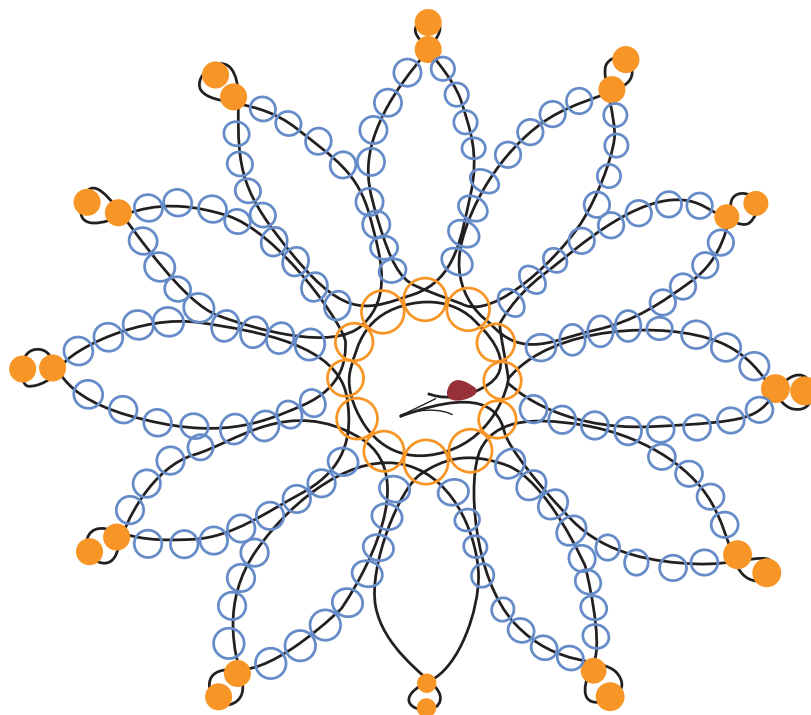


Ба ҳалқай давра 12 дон шабачай зарди хурдро  
чида бароед





## Ба ҳалқа 16 донагӣ шабачаи хурдро чидан



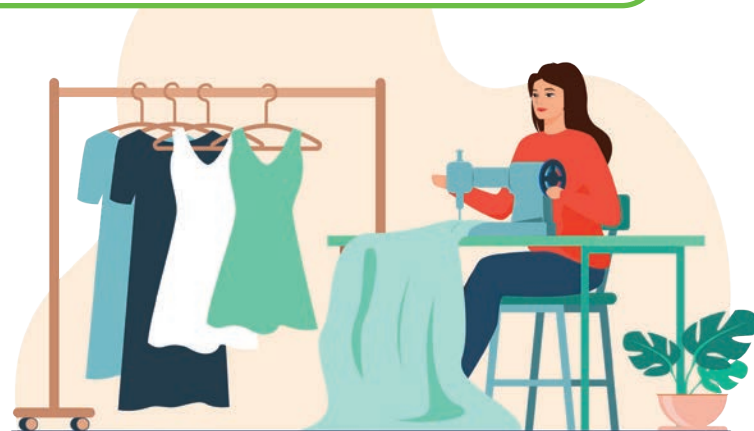
### Касби дӯзандагӣ

Дӯзанда – соҳиби ҳунарест, ки барои мову шумо либосҳои зебо медӯзад. Дӯзандагони моҳир сазовори таҳсини мардум мебошанд. Ба шарофати меҳнати онҳо мо ҳамеша либосҳои зебо ва замонавӣ мепӯшем. Мо бояд меҳнати дӯзандагонро қадр кунем!

” Дӯзанда дӯзад либос,  
Куртаҳои беқиёс:  
Юбка, шиму камзӯлча,  
Ва халат, қома, нимча.

К. Турдиева

“



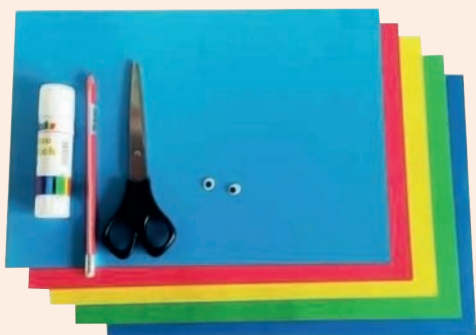
Дарси 33.

## КОРИ НАЗОРАТИИ 4. СОХТАНИ ШАКЛИ ПАРРАНДАИ ҲУМО

Таҷҳизоти зарурӣ:

коғази ранга, тугма, ширеш ва қайчӣ.

1



2



3



4




5



6



 Композитсияи қуи сафедро мустақилона созед.



**Номи паррандаҳои пинҳоншударо ёбед**



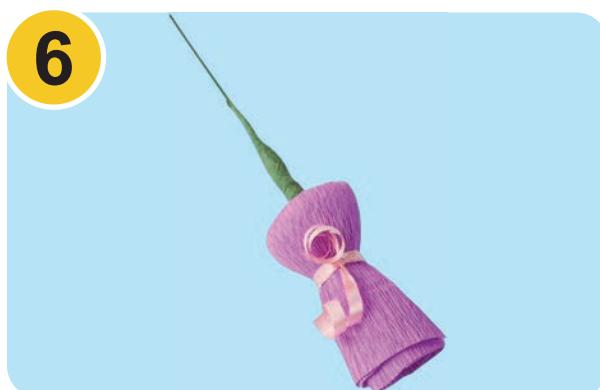
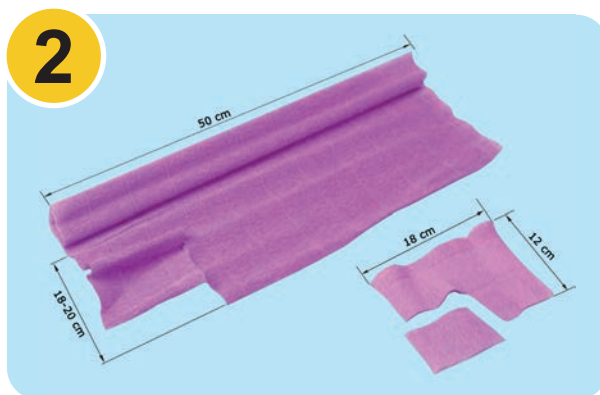
в	а	у	с	ч	қ	й	с	ҷ	ю
ф	а	р	о	ш	т	у	р	у	к
с	п	р	а	г	е	у	қ	я	ф
я	к	а	б	ў	т	а	р	ф	э

Дарси 34.

# ТАЙЁР КАРДАНИ ГУЛДАСТАИ ҲАЧМДОР БО УСУЛИ АППЛИКАТСИЯ СУПОРИШҶО ДОИР БА МАВЗЎЪҶОИ ГУЗАШТА

## Таҷҳизоти зарурӣ:

коғаз, картон, ширеш, қайчӣ, сими мулоим, скотч.







 Шаклҳои гулҳои гуногунро мустақилона созед.



# СУПОРИШҲОИ ДОИР БА МАВЗЎЪҲОИ ГУЗАШТА

## Супориши 1.



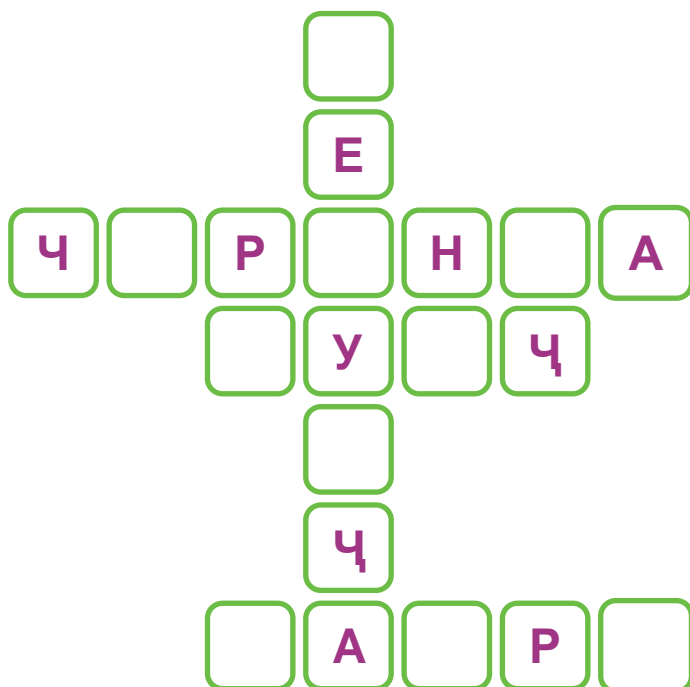
Номи асбобҳои дар дарсҳои  
технология истифодашавандаро ёбед.

а	ж	ш	и	р	е	ш	ж	м	а
б	ж	б	м	ж	б	ж	м	в	б
қ	а	й	ш	и	қ	а	л	а	м
к	қ	а	й	ч	й	у	л	и	к
с	ҳ	з	ғ	ҷ	ш	и	п	в	а
в	ж	п	а	р	г	о	р	з	ж
а	т	а	б	е	а	к	а	к	м
в	х	а	т	к	а	ш	а	к	а
а	т	к	к	о	ғ	а	з	и	п
б	и	а	т	к	б	к	а	т	б

## Супориши 2.



Номи шаклҳои геометрии дар  
катакчаҳои уфуқӣ ва амудӣ  
додашударо ёбед.



### Супориши 3.



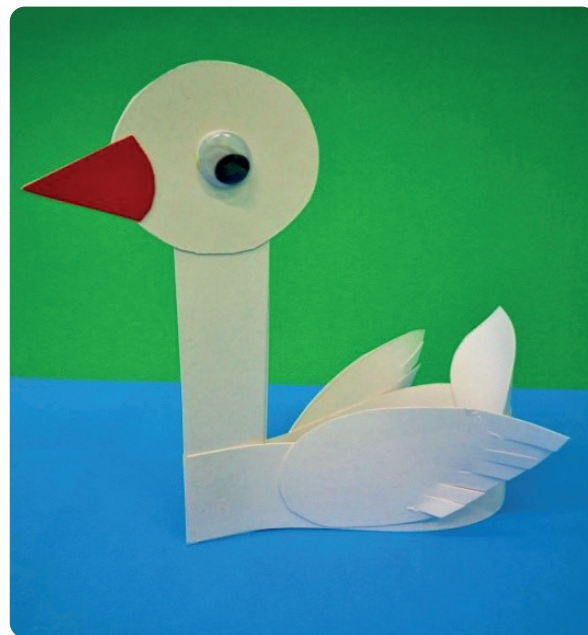
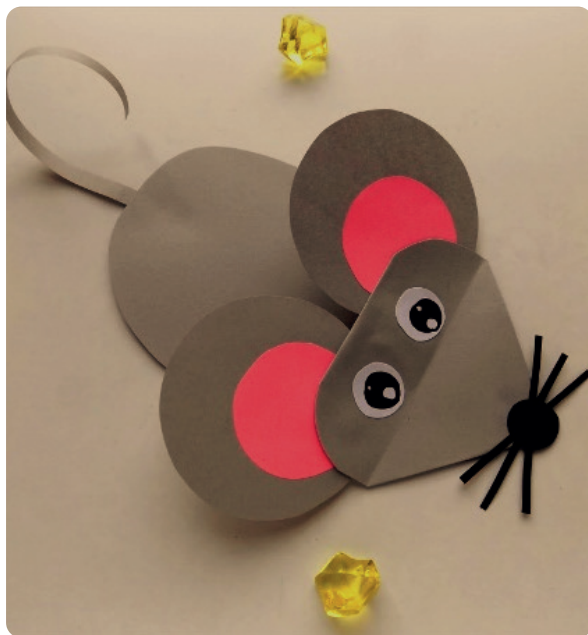
Номи касбҳоро ёбед.

ж	м	а	х	ж	м	а	ж	м	ж
с	р	а	с	с	о	м	б	х	ф
м	в	а	ш	қ	р	ш	и	в	м
л	д	о	н	и	ш	о	м	ў	з
б	о	қ	и	т	у	ш	и	а	б
х	б	д	и	к	т	о	р	х	н

### Супориши 4.



Мустақилона иҷро кунед.



ISBN 978-9943-7519-5-8

UO'K 37.016:331(075.3)

КБК 74.263ya72

T 11

O'quv nashri

Xamrakul Sanakulov, Dilfuza Abdiyeva

## TEKNOLOGIYA

Ta'lim tojik tilida olib boriladigan maktablarning  
2-sinfi uchun darslik

**Тарҷимон** Чумъаназар Эшонқулов

**Муҳаррир** Илҳом Эшонзодаи Насафӣ

**Дизайнер** Қобул Рауфов

**Рассомон** Камолиддин Нурманов, Гулмира Утекулова

**Муҳаррири техникӣ** Шохрух Тўраханов

**Саҳифабанд** Оловиддин Собир ўғли

**Мусаҳҳаҳ** Илҳом Эшонзодаи Насафӣ

Ба чопаш \_\_\_\_\_ 2021 имзо шуд. Андозаи 60X84 1/8.

Гарнитураи Ариал. Кегели 16 шпондор.

Бо усули офсет чоп шудааст.

Ўзъи чопии шартӣ 9,3.

Ўзъи нашрию ҳисобӣ 12,16.

Теъдоди нашр 9 220 нусха. Фармоиши № \_\_\_\_\_.

Дар чопхонаи ЧММ “Колорпак” нашр карда шуд. Шаҳри  
Тошканд, ноҳияи Юнусобод, кўчаи Янгишаҳр, хонаи 1-А



COLORPACK



Ўадвали нишондоди ҳолати китоби дарсии ба иҷора диҳанда

№	Ному насаби донишомӯз	Соли хониш	Ҳолати китоб ҳангоми гирифтани	Имзои раҳбари синф	Ҳолати китоб ҳангоми супоридан	Имзои раҳбари синф
1						
2						
3						
4						
5						
6						

Ўадвали болой ҳангоми ба иҷора додан ва дар охири соли хониш баргардонида гирифтани китоб аз тарафи раҳбари синф аз рӯйи меъёрҳои зерин пур карда мешавад:

Нав	Ҳолати китоб ҳангоми бори аввал супоридан
Хуб	Муқовааш бутун, аз қисми асосии китоб ҷудо нашудааст. Ҳамаи варақҳои ҳаст, надаридааст, ҷудо нашудааст, дар саҳифаҳо нвишт ва хатҳо нест.
Қаноатбахш	Муқова қач шудааст, қанорҳои қоҳида, якҷанд хатҳо қашда шданд, ҳолати аз қисми асосӣ ҷудошавӣ дорад, аз тарафи исфдабаранда қаноатбахш таъмир гаштааст. Варақҳои ҷудошдаш аз нав таъмир гашта, дар баъзе саҳифаҳо хат қоҳида шудаанд.
Ғайриқаноатбахш	Муқова даридаст ва ба рӯйҳои хат қоҳида шудааст, аз қисми асосӣ ҷудо шудааст ё ки умуман нест, ғайриқаноатбахш таъмир шудааст. Саҳифаҳо дарид, варақҳо намерасанд, хат қоҳида, ранг қарда партофта шудааст. Китобро барқарор қарда намешавад.